

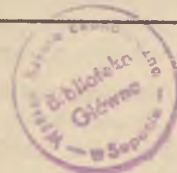
BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1967

Warszawa, dnia 30 grudnia 1967 r.

Nr 14

SPIS TREŚCI

Dział A

- Poz. 143 — uchwała III Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 1 grudnia 1967 r. w sprawie realizacji podwyżki emerytur i rent w latach 1968—1970 330
- „ 144 — uchwała III Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 1 grudnia 1967 r. w sprawie przestrzegania prawidłowej realizacji świadczeń ubezpieczeniowych i umacniania dyscypliny społecznej 330

Dział B

- Poz. 145 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1967 r. w sprawie warunków zatrudniania pracowników naukowo-badawczych w instytutach naukowo-badawczych 332
- „ 146 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 1967 r. w sprawie stosowania przepisów ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy do osób stale wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy 335
- „ 147 — uchwała Nr 153 Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 1967 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zasad współpracy pomiędzy szkołami wyższymi a jednostkami organizacyjnymi gospodarki uspołecznionej (wyciąg) 336
- „ 148 — uchwała Nr 178 Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1967 r. w sprawie zasad organizacji rzeczoznawstwa (wyciąg) 337
- „ 149 — uchwała Nr 181 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1967 r. w sprawie zasad zatrudniania i wynagradzania muzyków zatrudnionych w zakładach gastronomicznych i innych uspołecznionych zakładach prowadzących działalność rozrywkową 338
- „ 150 — rozporządzenie Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 15 lipca 1967 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu piwowarskiego 341
- „ 151 — rozporządzenie Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 31 lipca 1967 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu ziemniaczanego 345
- „ 152 — rozporządzenie Ministra Żeglugi z dnia 28 lipca 1967 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych członków załóg polskich statków morskich w żegludze krajowej 349
- „ 153 — zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 17 lipca 1967 r. w sprawie zmiany fundatora oraz zwolnień od obowiązku wynikającego z umów o stypendium fundowane 356
- „ 154 — zarządzenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zaliczenia urzędów celnych do klas 358
- „ 155 — zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 28 lipca 1967 r. w sprawie wypłaty rent niektórym rencistom zatrudnionym w urzędach pocztowo-telekomunikacyjnych 358
- „ 156 — pismo okólne Nr 54 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 1967 r. w sprawie zapewnienia ciągłości pracy pracownikom dojeżdżającym do pracy w razie podjęcia pracy w pobliżu miejsca zamieszkania 359
- „ 157 — wyjaśnienie Nr 2 Komitetu Pracy i Płac z dnia 17 kwietnia 1967 r. w sprawie wynagradzania pracowników umysłowych zatrudnionych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych oraz w zjednoczeniach (jednostkach równorzędnych) grupujących państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlano-montażowe 359

DZIAŁ A

143

UCHWAŁA**III PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 1 grudnia 1967 r.

w sprawie realizacji podwyżki emerytur i rent w latach 1968—1970.

Plenum CRZZ — po wysłuchaniu referatu przewodniczącego CRZZ, tow. Ignacego Logi-Sowińskiego, i zapoznaniu się z zasadami podwyżki emerytur i rent oraz po dyskusji — uznaje zawarte w tych zasadach rozwiązania za słuszne i prawidłowe. Plenum stwierdza, iż przeznaczenie na podwyżkę emerytur i rent w latach 1968—1970 kwoty 14 mld złotych stanowi ogromny wysiłek naszego państwa.

Obecna reforma oznaczająca realizację uchwał VI Kongresu Związków Zawodowych ma charakter kompleksowy i obejmuje obok osób, które przejdą na emeryturę po 1 stycznia 1968 r., również wszystkich dotychczasowych emerytów i rencistów.

Na szczególne podkreślenie zasługuje oparcie podwyżki wszystkich emerytur i rent na jednakowych zasadach — znacznie korzystniejszych niż dotychczas — oraz wydatne podwyższenie najniższych rent i emerytur.

Plenum uznaje za uzasadnione, że podwyżka emerytur i rent, poważnie poprawiająca sytuację materialną rencistów, nastąpi w etapach realizowanych w latach 1968—1970.

Dokonywana jednocześnie zmiana zasad przyznawania i wydatna podwyżka rent oraz innych świadczeń, przysługujących w związku z wypadkami przy pracy, czyni zadość postulatowi wysuwanym w ubiegłym okresie przez związki zawodowe i załogi.

Niezależnie od poprawy sytuacji materialnej osób poszkodowanych na skutek wypadków przy pracy i chorób zawodowych, najważniejszą sprawą jest doskonalenie profilaktyki przeciwwypadkowej w zakładach i prowadzenie przez kierownictwa zakładów

i organizacje związkowe zdecydowanej walki z przyczynami powodującymi wypadki przy pracy.

Plenum upoważnia Prezydium CRZZ do współdziałania z zainteresowanymi organami państwowymi w opracowywaniu projektów odpowiednich ustaw oraz aktów wykonawczych.

Plenum CRZZ zwraca się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i rad nadzorczych ZUS o zapewnienie sprawnej i terminowej realizacji podwyżki emerytur i rent.

Bardzo ważnym zadaniem wszystkich organizacji i instancji związkowych jest szerokie spopularyzowanie nowego systemu emerytalno-rentowego oraz wyjaśnienie jego poważnego znaczenia społecznego i ekonomicznego.

Niezbędne jest przeprowadzenie odpowiedniego szkolenia i instruktażu dla aktywu związkowego, a zwłaszcza nowo powoływanych rad ubezpieczeń społecznych. Plenum upoważnia Prezydium CRZZ do wydania w tych sprawach niezbędnych wytycznych dla organizacji i instancji związkowych. W wytycznych tych należy zwrócić uwagę radom zakładowym m. in. na zadania zakładów pracy w przygotowywaniu pracowników przechodzących na emeryturę dokumentacji dotyczącej zwłaszcza przebiegu pracy zawodowej oraz w prowadzeniu na bieżąco wpisów do legitymacji ubezpieczeniowych.

Sprawne i sprawiedliwe wprowadzenie w życie podwyżki emerytur i rent oznaczać będzie pełną realizację podjętych w tym zakresie uchwał VI Kongresu Związków Zawodowych.

144

UCHWAŁA**III PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 1 grudnia 1967 r.

w sprawie przestrzegania prawidłowej realizacji świadczeń ubezpieczeniowych i umacniania dyscypliny społecznej.

W Polsce Ludowej, poprzez rozwój gospodarczy kraju i doskonalenie systemu ubezpieczeń społecznych zapewnione zostały pracującym, członkom ich rodzin oraz emerytom i rencistom świadczenia przede wszystkim w postaci zasiłków chorobowych, rodzinnych oraz emerytur i rent. Ze świadczeń tych korzysta trzy czwarte ludności naszego kraju. W roku 1960 wydatki państwa na świadczenia ubezpieczeniowe wyniosły 22 mld złotych, zaś w roku 1967 ponad 34 mld złotych. Będą one w dalszym ciągu znacznie wzrastać głównie w następstwie powszech-

nej podwyżki emerytur i rent oraz dalszego wzrostu liczby osób objętych ubezpieczeniem społecznym.

W minionych latach usprawniona została realizacja świadczeń ubezpieczeniowych przez powierzenie zakładom pracy wypłat zasiłków chorobowych, zasiłków rodzinnych i pozostałych świadczeń krótkoterminowych oraz pomocy pracownikom w uzyskiwaniu świadczeń emerytalnych.

Istotny wpływ na usprawnienie realizacji świadczeń ubezpieczeniowych wywarła działalność rad nadzorczych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W dziedzinie ubezpieczeń społecznych, a więc w dysponowaniu funduszami, które państwo przeznacza na emerytury i renty, na zasiłki chorobowe, rodzinne i inne świadczenia, stale i w pełni powinny obowiązywać oraz być stosowane w praktyce zasady racjonalnego gospodarowania; nie wolno tu dopuszczać do nieuzasadnionych wypłat, należy zapobiegać wszelkim nadużyciom.

Tymczasem w ostatnich dwóch latach wystąpiły w szerszej skali te szkodliwe społecznie nieprawidłowości, ujawnione przez kontrolę Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, kontrolę społeczną i organa Najwyższej Izby Kontroli.

Fakty bezpodstawnych wypłat oraz nadużyć przynoszą poważną szkodę społeczną, powodują przekraczanie planowanych środków przewidzianych w budżecie ZUS. Narusza to też interesy ogółu pracowników, wykonujących uczciwie swoje obowiązki.

W ostatnich latach, między innymi, ma miejsce znaczny wzrost wypłat zasiłków chorobowych, co nie znajduje uzasadnienia w stanie zdrowotności społeczeństwa, nastąpiła bowiem poprawa warunków pracy i opieki nad zdrowiem pracowników i ich rodzin, wzrosła liczba lekarzy, rozbudowana została społeczna służba zdrowia.

Przeprowadzone kontrole wykazują, że w ogólnej liczbie zwolnień chorobowych część ich uzyskiwana jest bezpodstawnie. Jest to przejawem naruszania dyscypliny społecznej, zwłaszcza w zestawieniu z równoczesnym wzrostem innych form absencji nieusprawiedliwionej. W wielu zakładach pracy zaistniała atmosfera tolerancji wobec tych szkodliwych społecznie zjawisk.

Zdecydowane przeciwdziałanie wszystkim tym negatywnym faktom oraz tolerancyjnemu do nich stosunkowi staje się obecnie bardzo ważnym społecznym zadaniem. Każdy przejaw nieusprawiedliwionej absencji przeszkadza ofiarnie pracującym załogom w realizacji zadań gospodarczych, obniża wydajność pracy, wpływa ujemnie na tempo jej wzrostu a w ślad za tym i zarobków.

W tym stanie rzeczy Plenum CRZZ, po przeanalizowaniu aktualnej sytuacji w gospodarce funduszami ubezpieczeniowymi i w zakresie przestrzegania dyscypliny społecznej zwraca się do załóg robotniczych, do instancji i ogniw związkowych oraz samorządu robotniczego o podjęcie szerokiego społecznego oddziaływania w celu zdyscyplinowania jednostek społecznych, wyeliminowania nadużyć i nieprawidłowości w gospodarowaniu środkami.

Plenum oczekuje bardziej zdecydowanego działania kierownictw zakładów pracy w umacnianiu ciążących na nich obowiązków w umacnianiu dyscypliny pracy i w należyтым gospodarowaniu wszelkimi środkami finansowymi, jeszcze większego zaangażowania w te sprawy kadry pracowniczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i pracowników społecznej służby zdrowia.

W związku z powyższym Plenum CRZZ uznaje za niezbędne, co następuje:

1. W zakładach pracy, przy czynnym udziale aktywu związkowego i samorządu robotniczego, należy rozwinąć pracę wyjaśniającą niezbędność podjęcia przedsięwzięć mających zapewnić racjonalne i sprawiedliwe gospodarowanie środkami na zasiłki oraz

umacnianie dyscypliny pracy w imię obrony dobrze pojętych interesów całych załóg, które rzetelnie wykonują swoje obowiązki.

Konieczne jest przeprowadzanie przez zakłady pracy wnikliwej kontroli zwolnień chorobowych tych pracowników, w stosunku do których istnieją uzasadnione podstawy, że pozorują chorobę i wyłudniają świadczenia pieniężne. Należy przy tym zwrócić uwagę na okresowe nasilenie się zwolnień chorobowych. Oprócz konieczności reagowania na każde stwierdzone nadużycie, należy jednocześnie omawiać wyniki kontroli na naradach z udziałem kierownictwa zakładów, przedstawicieli rad zakładowych i właściwych komisji związkowych oraz lekarzy zakładowych.

Niezbędne jest przeciwdziałanie szkodliwym społecznie faktom tolerancyjności wobec tych jednostek, które samowolnie, lekceważąc swoje obowiązki i przepisy ustawodawstwa opuszczają lub porzucają pracę, naruszając tym samym tok pracy. W stosunku do tych robotników i pracowników umysłowych, którzy naruszają dyscyplinę pracy i postępują niezgodnie z obowiązującymi normami, powinny być stosowane odpowiednie środki przewidziane przepisami, a ich społeczna postawa powinna spotykać się ze sprzeciwem przedstawicielstwa pracowniczego i załóg.

2. Instancje związkowe i rady zakładowe powinny kontrolować wykonywanie przez kierownictwa zakładów pracy ich obowiązków zapewnienia załogom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, opieki socjalnej oraz przestrzegania ustawodawstwa pracy. Z całą konsekwencją należy zapewnić realizację wniosków ze społecznych przeglądów warunków pracy, zaleceń społecznej inspekcji pracy, lekarzy przemysłowej służby zdrowia oraz nakazów inspektorów pracy.

3. Plenum CRZZ, uwzględniając dotychczasowe pozytywne doświadczenia z pracy rad ubezpieczeń społecznych w niektórych zakładach pracy, uznaje za niezbędne powoływanie tych rad we wszystkich większych zakładach pracy, jako ważnych społecznych organów rad zakładowych działających na rzecz ugruntowania prawidłowej gospodarki funduszami ubezpieczeniowymi wypłacanymi w zakładach pracy.

Plenum upoważnia Prezydium CRZZ do opracowania wytycznych pracy rad ubezpieczeń społecznych.

4. Nieuzasadniony wzrost absencji chorobowej jest między innymi następstwem nieuczciwości jednostek, które wyłudniają zwolnienia lekarskie. Ułatwia to postawa niektórych lekarzy udzielających zwolnień chorobowych bez faktycznej potrzeby. Tego rodzaju fakty występują zwłaszcza w rejonowych przychodniach zdrowia.

Z tych względów Plenum CRZZ zwraca się do lekarzy zatrudnionych w lecznictwie otwartym społecznej służby zdrowia o dalsze polepszanie opieki nad zdrowiem ludzi pracy i ich rodzin, o eliminowanie przypadków nieprawidłowych orzeczeń o czasowej niezdolności do pracy. Należy równocześnie upowszechniać liczne przykłady ofiarnej postawy lekarzy w służbie zdrowia społeczeństwa.

5. W wielu placówkach lecznictwa przemysłowego liczba zatrudnionych lekarzy jest niższa od przewidzianych w obecnie obowiązujących normach.

W związku z powyższym Plenum uznaje za niezbędne podjęcie przez wojewódzkie komisje związków zawodowych we współdziałaniu z wydziałami zdrowia i opieki społecznej prezydiów rad narodowych poczynają, zapewniających wzmocnienie obsady lekarskiej w przemysłowej służbie zdrowia.

Plenum zwraca się do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej o zastosowanie takiej polityki zatrudnienia lekarzy i fachowego personelu pomocniczego, która w większym niż dotychczas stopniu uwzględniałaby stale rosnące zadania przemysłowej służby zdrowia w zakresie lecznictwa i profilaktyki.

6. Rady zakładowe, zarządy okręgowe i główne związków zawodowych powinny dokonywać okresowych ocen stanu dyscypliny pracy i wykorzystywania funduszy na zasiłki chorobowe oraz inne świadczenia ubezpieczeń społecznych. Wnioski wynikające z tych ocen powinny być omawiane z aktywnym związkowym i samorządu robotniczego oraz stanowić podstawę likwidowania uchybień w gospodarowaniu funduszami ubezpieczeniowymi, a także działania na rzecz poprawy zdrowia załóg.

7. Jest niezbędne, aby rady nadzorcze ZUS przeprowadzały okresowe oceny realizacji świadczeń ubezpieczeniowych oraz niezwłocznie reagowały na ujawnione nieprawidłowości.

Wyniki tych ocen raz na kwartał Rada Nadzorcza ZUS powinna przedstawiać Prezydium CRZZ, a rady nadzorcze oddziałów ZUS — prezydium WKZZ.

8. Plenum CRZZ uznaje potrzebę wzmocnienia walki z nadmiernym stosowaniem godzin nadliczbowych. Znaczny wzrost tych godzin w bieżącym roku jest wyrazem osłabienia poczucia odpowiedzialności poszczególnych kierownictw zakładów za właściwą, rytmiczną organizację pracy.

W związku z tym niezbędne jest skoncentrowanie uwagi kierownictw resortów i zarządów głównych związków zawodowych zwłaszcza w tych zakładach i branżach, w których nastąpił znaczny wzrost godzin nadliczbowych w celu skutecznego przeciwdziałania wydłużaniu czasu pracy w różnych formach.

Plenum CRZZ uznaje za słuszne wnioski zawarte w referatach i wystąpieniach w dyskusji w sprawach umocnienia i przestrzegania prawidłowej realizacji świadczeń ubezpieczeniowych oraz dyscypliny pracy.

Usprawnianie organizacji pracy i produkcji oraz wzmocnienie dyscypliny w pracy i w wydatkowaniu środków jest obowiązkiem kierownictwa administracyjnego przedsiębiorstw i zakładów pracy. Równocześnie społecznym obowiązkiem wszystkich instancji, ogniw związkowych i samorządu robotniczego jest podjęcie szerokiej pracy wychowawczej i organizatorskiej w celu ugruntowania w zakładach dyscypliny społecznej, ładu i porządku.

Plenum wyraża przekonanie, że podjęte przez ruch zawodowy wysiłki oraz konsekwentna realizacja przez kierownictwa zakładów pracy, zjednoczeń i resortów uchwał VII Plenum KC PZPR, powszechne wzmocnienie obowiązkowości w wypełnianiu zadań przez robotników i pracowników umysłowych w zakładach pracy i w ich jednostkach nadrzędnych — wszystko to razem przyczyni się w sposób istotny do zapewnienia wzrostu wydajności pracy, obniżenia kosztów własnych produkcji i usług, a co za tym idzie do dalszego umocnienia harmonijnego rozwoju gospodarki narodowej.

DZIAŁ B

145

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 25 lipca 1967 r.

w sprawie warunków zatrudniania pracowników naukowo-badawczych w instytutach naukowo-badawczych.

(Dziennik Ustaw z dnia 8 sierpnia 1967 r. Nr 32, poz. 157)

Na podstawie art. 36 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1 oraz art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. z 1965 r. Nr 19, poz. 129) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie do pracowników naukowo-badawczych zatrudnionych w instytutach naukowo-badawczych, zwanych dalej „instytutami”, działających na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. z 1965 r. Nr 19, poz. 129).

§ 2. 1. Samodzielni pracownicy naukowo-badawczy zatrudnieni w instytucie obowiązani są do:

1) prowadzenia badań naukowych zgodnie z obowiązującym planem i ustalonym podziałem obowiązków,

2) pełnienia obowiązków organizacyjnych w instytucie,

3) prowadzenia zorganizowanych w instytucie zajęć szkoleniowych (seminaria, wykłady, ćwiczenia),

4) kierowania pracami naukowo-badawczymi i studiami doktorskimi pracowników naukowo-badawczych,

5) prowadzenia prac usługowo-badawczych (doświadczalnych, inżynierskich, produkcyjnych, leczniczych).

2. Adiunkci, starsi asystenci i asystenci zatrudnieni w instytucie obowiązani są do:

1) uczestniczenia w pracach badawczych instytutu, zgodnie z planem badań, pod kierunkiem samodzielnych pracowników naukowo-badawczych,

- 2) podnoszenia swoich kwalifikacji naukowych,
- 3) uczestniczenia w pracach organizacyjno-naukowych instytutu (utrzymanie zbiorów naukowych, przygotowanie aparatury itp.),
- 4) uczestniczenia w zajęciach szkoleniowych organizowanych w celu podnoszenia poziomu naukowego pracowników,
- 5) uczestniczenia w pracach usługowo-badawczych (doświadczalnych, inżynierskich, produkcyjnych, leczniczych).

§ 3. 1. Dla pracowników naukowo-badawczych zatrudnionych w instytucie w pełnym wymiarze zajęć ustala się 6-dniowy tydzień pracy oraz czas pracy 42 godziny tygodniowo.

2. Dyrektor instytutu może — ze względu na potrzebę zachowania ciągłości badań związanych z procesem technologicznym i przebiegiem przeprowadzanych prac techniczno-badawczych — ustalić inny niż określony w ust. 1 rozkład pracy w ramach 42-godzinnego tygodnia pracy.

3. Przy pracach szkodliwych dla zdrowia może być wprowadzony dla pracowników naukowo-badawczych w instytutach skrócony czas pracy w trybie określonym w art. 36 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych.

4. Pracowników naukowo-badawczych zatrudnionych w instytucie jako w dodatkowym miejscu pracy obowiązuje wymiar czasu pracy określony w umowie o pracę.

§ 4. Samodzielnemu pracownikowi naukowo-badawczemu instytutu zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć może być przyznane zwolnienie od zajęć w instytucie dla prowadzenia zajęć dydaktycznych w szkolnictwie wyższym, szkołach zawodowych pomaturalnych lub średnich albo w studiach nauczycielskich pod warunkiem, że liczba godzin tych zajęć nie przekracza 6 godzin tygodniowo.

§ 5. 1. Samodzielnemu pracownikowi naukowo-badawczemu instytutu zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć może być przyznane zwolnienie od zajęć w instytucie na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy dla prowadzenia prac naukowych lub dydaktycznych, nie ujętych planem instytutu, lecz stanowiących dorobek pracownika ważny z punktu widzenia gospodarki narodowej lub rozwoju nauki.

2. Prace, o których mowa w ust. 1, mogą dotyczyć w szczególności wykonywania prac badawczych, prac związanych z wdrażaniem wyników prac badawczych, ekspertyz powierzanych przez jednostkę nadrzędną itp. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, nie może być udzielane częściej niż raz na trzy lata.

§ 6. Zwolnienia, o których mową w § 4 i 5, udziela na podstawie opinii rady naukowej instytutu:

1) na okres nie przekraczający trzech miesięcy w roku — dyrektor instytutu na wniosek zainteresowanego,

2) na czas dłuższy — właściwy minister na wniosek lub po zasięgnięciu opinii dyrektora instytutu.

§ 7. 1. Zwolnienie, o którym mowa w § 4 i 5, nie może być udzielone, jeżeli pracownik korzysta z zezwolenia na wykonywanie innego stałego zajęcia zarobkowego.

2. Zwolnienie, o którym mowa w § 5, nie może być udzielone, jeżeli wykonywana praca jest przedmiotem umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

§ 8. 1. Pracownik naukowo-badawczy zatrudnio-

ny w instytucie w pełnym wymiarze zajęć może otrzymać jednorazowo na dokończenie zaawansowanej rozprawy doktorskiej lub habilitacyjnej częściowe zwolnienie od zajęć w instytucie lub urlop, jeżeli:

1) wyróżnia się osiągnięciami w pracy naukowo-badawczej w instytucie,

2) temat rozprawy dotyczy zakresu działania instytutu,

3) częściowe zwolnienie od zajęć w instytucie lub urlop nie przeszkodzi w wykonywaniu zadań instytutu.

2. Częściowe zwolnienie od pracy lub urlop może być także udzielone pracownikowi naukowo-badawczemu, skierowanemu przez instytut lub władze zwierzchnie na studia podyplomowe, kursy lub inne zajęcia związane z podnoszeniem kwalifikacji naukowych w dziedzinie dotyczącej zakresu działania instytutu.

3. Zwolnienie od zajęć lub urlop, o których mowa w ust. 1 i 2, nie może być udzielone, jeżeli pracownik korzysta w tym czasie z zezwolenia na wykonywanie innych stałych zajęć zarobkowych.

§ 9. 1. Zwolnienie od zajęć lub urlop, o których mowa w § 8, może być udzielone na okres do 28 dni przez dyrektora instytutu.

2. W uzasadnionych wypadkach zwolnienie lub urlop, o których mowa w ust. 1, może być przedłużone na wniosek dyrektora instytutu przez właściwego ministra na okres nie przekraczający łącznie dwóch miesięcy.

3. Do podania w sprawie częściowego zwolnienia od zajęć w instytucie lub urlopu na dokończenie rozprawy doktorskiej powinna być dołączona opinia promotora.

§ 10. 1. Pracownik naukowo-badawczy instytutu, któremu udzielone zostało zwolnienie od zajęć lub urlop (§ 4, 5 i 8), otrzymuje w okresie tego zwolnienia lub urlopu pełne uposażenie zasadnicze wraz ze wszystkimi dodatkami związanymi z zajmowanym stanowiskiem.

2. Pracownik, o którym mowa w ust. 1, zachowuje również prawo do dodatku za pracę wykonywaną w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych, jeżeli w okresie zwolnienia lub urlopu w takich warunkach prowadzi pracę.

§ 11. 1. Kontrolę nad przebiegiem pracy naukowej pracowników otrzymujących częściowe zwolnienie od pracy lub urlop w myśl § 8 sprawuje dyrektor instytutu.

2. W razie zaniedbywania pracy, związanej z uzyskaniem stopnia naukowego (§ 8), lub podjęcia innego stałego zajęcia zarobkowego udzielone częściowe zwolnienie od zajęć lub urlop zostają na wniosek kierownika zakładu (pracowni) cofnięte przez dyrektora instytutu.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien być zaopiniowany przez promotora lub przez radę naukową.

§ 12. W ramach corocznie opracowywanych planów instytutu należy uwzględniać zwolnienia i urlopy, o których mowa w § 5 i 8.

§ 13. 1. W szczególnie uzasadnionych wypadkach samodzielni pracownicy naukowo-badawczy zatrudnieni w instytutach mogą wykonywać inne stałe zajęcia zarobkowe poza zajęciami w instytucie na podstawie zezwolenia ministra (kierownika urzędu cen-

tralnego) oraz w rozmiarze określonym w rozporządzeniu, o ile praca ta dotyczy tej samej branży lub specjalności bądź branży związanej z podstawową specjalnością pracownika.

2. Obciążenie samodzielnego pracownika naukowo-badawczego z tytułu innego stałego zajęcia zarobkowego nie może wynosić łącznie z zajęciami w instytucie więcej niż dwa pełne etaty.

3. Pracę w instytucie naukowo-badawczym można łączyć z pracą w szkolnictwie wyższym lub w jednostkach produkcyjnych albo w zapleczu techniczno-rozwojowym gospodarki narodowej. W zasadzie nie należy łączyć etatów w dwu różnych placówkach naukowo-badawczych.

§ 14. Adiunktowi, starszemu asystentowi i asystentowi zatrudnionemu w instytucie można w szczególności uzasadnionych indywidualnych wypadkach udzielić zezwolenia na wykonywanie poza zajęciami w instytucie innych stałych zajęć zarobkowych w wymiarze nie przekraczającym pół etatu, jeżeli zajęcia w dodatkowym miejscu pracy jest nieodzowne dla rozwoju naukowego pracownika oraz dotyczy tej samej branży lub branży związanej z podstawową specjalnością pracownika.

§ 15. Stałymi zajęciami zarobkowymi w rozumieniu § 11, 13 i 14 są wszelkie zajęcia zarobkowe wynikające ze stosunku pracy opartego na umowie o pracę lub nominacji oraz wykonywanie wolnego zawodu lekarza lub adwokata.

§ 16. 1. Nie wymaga uzyskania zezwolenia, o którym mowa w § 13:

- 1) wykonywanie funkcji:
 - a) członków organów władzy i administracji państwowej z wyboru,
 - b) na stanowiskach, na które powołuje Rada Państwa, Przewodniczący Rady Państwa, Rada Ministrów lub Prezes Rady Ministrów,
 - c) stale urzędujących członków Prezydium Polskiej Akademii Nauk,
 - d) stale urzędujących członków organizacji społecznych na podstawie wyboru,
 - e) stale urzędujących członków organów doradczych przy ministrach,
 - 2) praca w kolegiach redakcyjnych,
 - 3) praca na stanowiskach specjalistów krajowych i wojewódzkich służby zdrowia,
 - 4) praca do wysokości pół etatu w zakładach społecznych służby zdrowia oraz w służbie zdrowia Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Komunikacji oraz Ministerstwa Sprawiedliwości,
 - 5) praca do wysokości pół etatu w charakterze konsultanta lub kierownika tematu badawczego na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej, jeżeli praca ta będzie wykonywana w zakresie i na zasadach, jakie ustali Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Sekretarzem Naukowym Polskiej Akademii Nauk.

2. Wykonywanie na podstawie stosunku pracy (stosunku służbowego) prac określonych w ust. 1 podlega ograniczeniom w zakresie obciążenia, przewidzianym w § 13 ust. 2.

§ 17. Zezwolenia określone w § 13 mogą być udzielane samodzielnym pracownikom naukowo-badawczym jedynie w wypadkach, gdy tego wymaga-

ją szczególnie ważne względy, a w szczególności, gdy chodzi o:

1) obsadzenie stanowisk kierowniczych w administracji państwowej, w państwowym aparacie gospodarczym, społecznej służbie zdrowia itp.,

2) obsadzenie stanowisk pracowników naukowo-dydaktycznych w szkołach wyższych lub w wyższych szkołach zawodowych, jeżeli sytuacja kadrowa w danej dziedzinie nauki tego wymaga,

3) obsadzenie kierowniczych stanowisk w organizacjach społecznych, posiadających szczególnie doniosłe znaczenie dla Państwa,

4) wykonywanie wolnego zawodu lekarza lub adwokata, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością lepszego zaspokojenia potrzeb ludności w danej dziedzinie.

§ 18. 1. Zezwoleń określonych w § 13 udziela samodzielnemu pracownikowi naukowo-badawczemu minister, któremu podlega instytut, na podstawie pozytywnej opinii komisji, w skład której wchodzi:

- 1) Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego — jako przewodniczący,
- 2) Sekretarz Naukowy Polskiej Akademii Nauk — jako zastępca przewodniczącego,
- 3) Zastępca Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki,
- 4) Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac,
- 5) minister (kierownik urzędu centralnego) właściwy ze względu na główne miejsce pracy pracownika,
- 6) minister (kierownik urzędu centralnego) właściwy ze względu na miejsce pracy, w którym pracownik ma być zatrudniony,

7) przedstawiciel Centralnej Rady Związków Zawodowych, wyznaczony przez Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych.

2. Jeżeli członkowie komisji wymienieni w ust. 1 pkt 1—6 nie mogą uczestniczyć w posiedzeniu komisji, zastępują ich ze wszystkimi uprawnieniami członków komisji upoważnieni przez nich zastępcy.

3. Obsługę organizacyjno-techniczną komisji oraz stałą ewidencję udzielonych zezwoleń prowadzi sekretariat komisji powołany przez jej przewodniczącego. Wydatki związane z pracami komisji pokrywane są z budżetu centralnego w części dotyczącej Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

§ 19. 1. Zezwoleń określonych w § 14 udziela adiunktom, starszym asystentom i asystentom dyrektor instytutu w ramach limitu liczbowego osób, które mogą podjąć inne stale zajęcia zarobkowe, ustalonego przez właściwego ministra na podstawie opinii komisji, o której mowa w § 18 ust. 1.

2. Tryb udzielania zezwoleń adiunktom, starszym asystentom i asystentom poszczególnych specjalności określa komisja, o której mowa w § 18 ust. 1.

§ 20. 1. Zezwolenia, o których mowa w § 13 i 14, powinny określać:

1) miejsce dodatkowej pracy (nazwę i adres zakładu pracy) ze wskazaniem ministra, któremu zakład podlega,

2) rodzaj i wymiar zajęć w dodatkowym miejscu pracy,

3) okres dodatkowej pracy,

4) liczbę godzin w wymiarze tygodniowym, na które pracownik może być zwalniany od zajęć w instytucie dla wykonywania dodatkowego stałego zajęcia zarobkowego, jeżeli zajęcia to nie może być

wykonywane poza normalnym czasem pracy w instytucie.

2. Zezwolenie może być cofnięte z wyznaczeniem terminu potrzebnego do rozwiązania umowy w dodatkowym miejscu pracy.

§ 21. Pracownik naukowo-badawczy i naukowo-dydaktyczny zatrudniony w drodze mianowania w innym instytucie, w Polskiej Akademii Nauk lub w szkolnictwie wyższym jako głównym miejscu pracy może być zatrudniony na stanowisku pracownika naukowo-badawczego w instytucie — jako drugim miejscu pracy — tylko na podstawie umowy o pracę.

§ 22. Zatrudnienie w instytucie na stanowisku pracownika naukowo-badawczego w niepełnym wymiarze godzin może nastąpić tylko na podstawie umowy o pracę.

§ 23. Umowę o pracę, o której mowa w § 21 i 22, zawiera dyrektor instytutu po zasięgnięciu opinii rady naukowej instytutu.

§ 24. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do pracowników naukowo-badawczych zatrudnionych w państwowych, społecznych i spółdzielczych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 39 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych.

§ 25. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 1961 r. w sprawie zasad wykonywania przez pracowników naukowych instytutów naukowo-badawczych dodatkowych stałych zajęć zarobkowych (Dz. U. Nr 43, poz. 227).

§ 26. Wykonanie rozporządzenia porucza się Przewodniczącemu Komitetu Nauki i Techniki, Ministrowi Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz zainteresowanym ministrom (kierownikom urzędów centralnych).

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

146

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 sierpnia 1967 r.

w sprawie stosowania przepisów ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy do osób stale wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy.

(Dziennik Ustaw z dnia 26 sierpnia 1967 r. Nr 35, poz. 177)

Na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do osób stale wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, a w szczególności na podstawie umowy o dzieło lub zlecenia albo umowy agencyjnej.

§ 2. Za stale wykonywanie pracy uważa się jej wykonywanie wyłącznie na podstawie umowy, która ma trwać co najmniej trzy miesiące, jak również jednorazowo krócej, ale odnawianej okresowo.

§ 3. W zakresie ustalonym rozporządzeniem stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91), zwanej dalej „ustawą”, jeżeli:

1) praca jest wykonywana na terenie zakładu pracy albo poza terenem zakładu, ale w urządzeniu do niego należącym (np. w kiosku lub innym punkcie sprzedaży albo skupu lub punkcie usługowym) albo w innym miejscu uzgodnionym z zakładem pracy, z którym umowa została zawarta,

2) praca jest wykonywana w miejscu innym niż wymienione w pkt 1 za pomocą maszyn, narzędzi i innych środków należących do zakładu pracy.

§ 4. Do osób wykonujących pracę, o której mowa w § 3 pkt 1, stosuje się przepisy art. 13, 15, 17, 18 ust. 1, art. 19, 25, 30 i 36—38 ustawy.

§ 5. Do osób wykonujących pracę, o której mowa w § 3 pkt 2, stosuje się przepisy art. 15, 17, 25, 30 i 36 ustawy.

§ 6. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz zarządy centralnych związków spółdzielczych mogą w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej wprowadzać obowiązek przeprowadzania badań lekarskich wstępnych i okre-

sowych przy zatrudnianiu niektórych kategorii osób, o których mowa w § 1.

§ 7. 1. Osobom wykonującym pracę, o której mowa w § 3, zakład pracy obowiązany jest przydziałać bezpłatnie odzież ochronną i sprzęt ochrony osobistej, określone w art. 31 ust. 1 ustawy.

2. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz zarządy centralnych związków spółdzielczych w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac i zarządami głównymi odpowiednich związków zawodowych określają rodzaje prac, przy których przysługuje odzież ochronna i sprzęt ochrony osobistej, rodzaje przydzielanej odzieży i sprzętu oraz zasady ich naprawy i konserwacji.

§ 8. Nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy osób wykonujących pracę, o której mowa w § 3 pkt 1, należy do kierownika zakładu pracy.

§ 9. 1. Zakład pracy obowiązany jest prowadzić rejestrację oraz sprawozdawczość w zakresie wypadków przy pracy, jakim ulegają osoby objęte przepisami rozporządzenia, wykonujące pracę, o której mowa w § 3 pkt 1.

2. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określi sposób prowadzenia rejestracji i sprawozdawczości z wypadków, o których mowa w ust. 1.

§ 10. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz zarządy centralnych związków spółdzielczych mogą wprowadzić obowiązek stosowania niektórych przepisów rozporządzenia do poszczególnych grup osób wykonujących pracę nakładczą.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. P. Jaroszewicz

147

UCHWAŁA Nr 153 RADY MINISTRÓW

z dnia 28 czerwca 1967 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie zasad współpracy pomiędzy szkołami wyższymi a jednostkami organizacyjnymi gospodarki uspołecznionej.

(Monitor Polski z dnia 24 lipca 1967 r. Nr 41, poz. 194)

(Wyciąg)

W celu dalszego zwiększenia udziału szkół wyższych w wykonywaniu ważnych dla gospodarki narodowej prac naukowo-badawczych Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale nr 108 Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie zasad współpracy pomiędzy szkołami wyższymi a jednostkami organizacyjnymi gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr 32, poz. 163), zwanej dalej „uchwałą”, wprowadza się następujące zmiany:

1) w tytule uchwały po wyrazach „szkołami wyższymi” dodaje się wyrazy „i wyższymi szkołami zawodowymi”;

9) w § 9:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przy wykonywaniu prac zleconych szkole wyższej mogą być zatrudnieni:

- a) pracownicy etatowi szkoły wyższej,
- b) pracownicy angażowani dodatkowo przez szkołę na podstawie umów o pracę,
- c) pracownicy zleceniodawcy,
- d) inne osoby angażowane na zasadzie umowy zlecenia lub umowy o dzieło,
- e) w określonych przypadkach studenci,”

b) w ust. 2 i ust. 6 wyraz „pozaplanowych” zastępuje się wyrazem „zleconych”;

c) w ust. 3 lit. b) skreśla się końcowe wyrazy „(§ 20 ust. 3)”;

d) w ust. 5 skreśla się wyraz „pozaplanowej szkoły wyższej”;

10) w § 10:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wynagrodzenie niżej wymienionych pracowników szkoły wyższej, należne za wykonywanie prac zleconych, wypłaca się na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, stosownie do wielkości wkładu pracy z tego tytułu, określonego w godzinach pracy mnożonych przez następujące stawki godzinowe:

a) profesorowie zwyczajni	— 60 zł,
b) profesorowie nadzwyczajni	— 55 zł,
c) docenci etatowi	— 45 zł,
d) starsi wykładowcy, wykładowcy i adiunkci	— 40 zł,
e) starsi asystenci	— 30 zł,
f) asystenci	— 20 zł,
g) inni pracownicy etatowi szkoły wyższej do	— 30 zł.”

b) w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Za prace polegające na wdrażaniu do działalności gospodarczej opracowań naukowo-badawczych umowa może przewidywać inne stawki wynagrodzenia od określonych w ust. 1, nie wyższe jednak niż o 30 %.”;

c) ust. 3—7 otrzymują brzmienie:

„3. Wynagrodzenie za prace zlecone wykonywane przez pracowników naukowo-dydaktycznych biorących udział w tych pracach na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia nie może przekroczyć 70 % uposażenia zasadniczego pobieranego w szkole wyższej i podlega rozliczeniu w stosunku rocznym. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych potrzebą podjęcia przez szkołę dodatkowych prac ważnych dla gospodarki, a także w razie prowadzenia prac wdrożeniowych, przy których zastosowano podwyższone stawki wynagrodzenia zgodnie z ust. 2, rektor szkoły wyższej może na wniosek kierownika jednostki nadrzędnej nad jednostką zlecającą, wyrazić zgodę, aby wynagrodzenie tych pracowników przekroczyło 70 %, nie więcej jednak niż do 100 % uposażenia zasadniczego. Liczba tych pracowników nie może przekroczyć 20 % ogólnej liczby pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni (szkolnictwa wyższego); w uzasadnionych przypadkach Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego może zezwolić na przekroczenie ustalonego limitu.

4. Wynagrodzenie za prace zlecone, wykonywane w godzinach nadobowiazkowych przez etatowych pracowników inżynierskich, technicznych i równorzędnych na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia, nie może przekroczyć 50 % zasadniczego ich wynagrodzenia, otrzymywanego z tytułu zatrudnienia w szkole wyższej lub jej placówce. Stawki wynagrodzeń ustala się na podstawie przepisów, według których pracownicy ci są wynagradzani w wysokości $\frac{1}{100}$ miesięcznego wynagrodzenia za każdą przepracowaną godzinę, z tym że najwyższa stawka nie może przekroczyć 30 zł za 1 godzinę pracy. Przekroczenie 50 % wynagrodzenia, nie więcej jednak niż do 75 % uposażenia zasadniczego pobieranego w szkole wyższej, może nastąpić, w przypadkach analogicznych jak w ust. 3, na podstawie decyzji rektora szkoły wyższej.

5. Wynagrodzenie pracowników etatowych szkoły wyższej, nie wymienionych w ust. 3 i 4, z tytułu wykonywania prac zleconych w godzinach nadobowiazkowych nie może przekroczyć 50 % zasadniczego wynagrodzenia miesięcznego. Stawki wynagrodzeń tych pracowników ustala się na podstawie przepisów, według których pracownicy ci są wynagradzani w wysokości $\frac{1}{175}$ miesięcznego wynagrodzenia za każdą przepracowaną godzinę, z tym że najwyższa stawka nie może przekroczyć 30 zł za jedną godzinę pracy.

6. Pracownicy naukowo-dydaktyczni, korzystający z zezwolenia na dodatkową pracę poza głównym miejscem zatrudnienia w wymiarze przekraczającym pół etatu, oraz pozostali pracownicy naukowo-dydaktyczni, korzystający z zezwolenia rektora na dodatkowe zatrudnienie, nie mogą otrzymywać dodatkowego wynagrodzenia z tytułu wykonywania prac zleconych w szkole wyższej. Pracownikom, którzy nie mogą otrzymywać dodatkowego wynagrodzenia z

tytułu wykonywania prac zleconych w szkole wyższej, mogą być jednak przyznawane nagrody z rektorskiego funduszu nagród za udział w wykonywaniu tych prac zgodnie z § 14.

7. W wyjątkowych indywidualnych przypadkach minister nadzorujący szkołę wyższą może za zgodą Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac zastosować w odniesieniu do pracowników naukowo-dydaktycznych, inżynieryjnych, technicznych lub równorzędnych stawkę wynagrodzenia wyższą niż przewidziane w ust. 1 i 4, nie przekraczającą jednak dwukrotnej wysokości tych stawek.”

12) w § 12:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenia jednostki organizacyjnej gospodarki uspołecznionej, zlecającej szkole wyższej prace zlecone, obejmują pokrycie kosztów zakupu potrzebnych materiałów i urządzeń, kosztów robocizny pracowników szkoły, studentów i pracowników dodatkowo angażowanych przez szkołę oraz narzut dla prac zleconych:

a) planowych w wysokości określonej przez ministrów nadzorujących szkołę wyższą w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki,

b) pozaplanowych w wysokości stanowiącej 150% w stosunku do robocizny bezpośredniej pracowników opłacanych przez szkołę.”

c) w ust. 4 w zdaniu pierwszym wyraz „pozaplanowej” zastępuje się wyrazem „zleconej”, a w zdaniu drugim wyraz „pozaplanowej” zastępuje się wyrazami „zleconej z wyjątkiem przypadków wymienionych w § 11 ust. 5”;

d) w ust. 5 wyraz „pozaplanowych” zastępuje się wyrazem „zleconych”;

e) w ust. 6 skreśla się wyraz „pozaplanowych”;

13) w § 13:

a) w ust. 1 lit. b) wyrazy „naukowych i technicznych” zastępuje się wyrazami „naukowo-dydaktycznych, inżynieryjnych, technicznych lub równorzędnych”;

b) w ust. 2 liczbę „20” zastępuje się liczbą „30”;

14) w § 14:

a) w ust. 1 po wyrazie „objętych” dodaje się wyraz „jednolitym”, a wyrazy „oraz prac pozaplanowych” skreśla się;

b) ust. 3 skreśla się;

15) w § 15 ust. 2 i § 19 ust. 2 wyraz „pozaplanowych” zastępuje się wyrazem „zleconych”;

17) w § 22 ust. 2 datę „31 grudnia 1963 r.” zastępuje się datą „31 grudnia 1967 r.”;

18) po § 22 dodaje się nowy § 22a w brzmieniu:

„§ 22a. Ilekroć przepisy uchwały mówią o szkole wyższej bez bliższego określenia, należy rozumieć, że przepisy te dotyczą zarówno szkół wyższych, jak i wyższych szkół zawodowych.”;

19) użyte w przepisach uchwały wyrazy „pracownik nauki” w odpowiedniej liczbie i przypadku zastępuje się wyrazami „pracownik naukowo-dydaktyczny” w tymże przypadku i liczbie.

§ 2. Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego ogłosi w drodze obwieszczenia jednolity tekst uchwały z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej uchwały oraz innych przepisów prawnych ogłoszonych przed wydaniem jednolitego tekstu, z zastosowaniem kolejnej numeracji paragrafów, ustępów i punktów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

148

UCHWAŁA Nr 178 RADY MINISTRÓW

z dnia 20 lipca 1967 r.

w sprawie zasad organizacji rzeczoznawstwa.

(Monitor Polski z dnia 28 lipca 1967 r. Nr 42, poz. 201)

(Wyciąg)

W celu umożliwienia organom administracji państwowej, jednostkom gospodarki uspołecznionej, organom kontroli, ścigania i arbitrażu uzyskiwania prawidłowych ocen i opinii w sprawach wymagających wiadomości specjalnych Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Wydawanie ocen i opinii w sprawach wymagających wiadomości specjalnych na potrzeby organów administracji państwowej, jednostek gospodarki uspołecznionej, organów kontroli, ścigania i arbitrażu należy do uprawnionych, zgodnie z przepisami niniejszej uchwały, państwowych i społecznych jednostek organizacyjnych oraz do rzeczoznawców.

§ 4. 1. Oceny i opinie przygotowują pracownicy państwowej jednostki uprawnionej w ramach swoich obowiązków służbowych określonych umową o pracę lub umową zlecenia.

§ 12. 1. W specjalnościach, w których państwowe i społeczne jednostki uprawnione nie mogą zaspokoić potrzeb w zakresie wydawania ocen i opinii, właściwi ministrowie ustanawiają rzeczoznawców w liczbie odpowiadającej aktualnym potrzebom jednostek, o których mowa w § 1, oraz organów wymiaru sprawiedliwości.

§ 13. 1. Rzeczoznawcą, o którym mowa w § 12, może być ustanowiona osoba, która:

1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw publicznych i obywatelskich praw honorowych,

2) ma ukończone 30 lat życia,

3) posiada nienaganną opinię moralną i zawodową,

4) posiada teoretyczne i praktyczne wiadomości

specjalne w danej gałęzi nauki, techniki, sztuki lub innej umiejętności,

5) została zakwalifikowana przez komisję kwalifikacyjną.

2. W zakresie specjalności, w której jednostka uprawniona została wpisana na listę, rzeczoznawcą nie może być ustanowiony pracownik tej jednostki lub osoba z nią współpracująca w wydawaniu ocen i opinii. W uzasadnionych wypadkach właściwy dla danej specjalności minister może ustanowić rzeczoznawcą osobę z pominięciem tej zasady.

§ 14. W wyjątkowych wypadkach rzeczoznawcy i osobie wyznaczonej przez społeczną jednostkę uprawnioną do sporządzania ocen i opinii przysługuje prawo zwolnienia — za zgodą jednostki nadzorczej i w terminach uzgodnionych z władzą przełożoną — od zajęć służbowych do prac związanych ze sporządzaniem ocen i opinii do 14 dni w ciągu roku.

§ 15. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Finansów określi zasady i wysokość stawek wynagrodzeń rzeczoznawców ustanowionych w trybie § 12 za opracowanie ocen i opinii.

§ 19. 1. Tracą moc dotychczasowe przepisy dotyczące spraw unormowanych w uchwale, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej.

2. Pozostają w mocy przepisy:

1) dotyczące biegłych w postępowaniu sądowym oraz w sprawach inwalidztwa w postępowaniu rentowym,

2) dotyczące rzeczoznawców dokonujących kontroli towarów w obrocie handlu zagranicznego,

3) dotyczące biegłych księgowych, wpisanych na państwową listę biegłych księgowych, zawarte w uchwale nr 187 Rady Ministrów z dnia 12 maja 1959 r. w sprawie rewizji finansowo-księgowej państwowych jednostek organizacyjnych (Monitor Polski z 1959 r. Nr 58, poz. 278, z 1961 r. Nr 87, poz. 370 i z 1962 r. Nr 61, poz. 290),

4) uchwały nr 355 Rady Ministrów z dnia 19 września 1958 r. w sprawie zapewnienia właściwej jakości towarów przeznaczonych na zaopatrzenie ludności (Monitor Polski Nr 77, poz. 450).

§ 21. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

149

UCHWAŁA Nr 181 RADY MINISTRÓW

z dnia 25 lipca 1967 r.

w sprawie zasad zatrudniania i wynagradzania muzyków zatrudnionych w zakładach gastronomicznych i innych uspołecznionych zakładach prowadzących działalność rozrywkową.

(*Monitor Polski z dnia 16 sierpnia 1967 r. Nr 46, poz. 231*)

Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwała dotyczy muzyków zatrudnionych w zakładach gastronomicznych i w innych uspołecznionych zakładach prowadzących działalność rozrywkową.

§ 2. 1. Przyjmowanie i zwalnianie zespołów muzyków oraz poszczególnych ich członków należy do dyrektora danego przedsiębiorstwa po uprzednim uzgodnieniu z odpowiednim ogniwem Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki.

2. Umowę o pracę należy sporządzić na piśmie. Powinna ona określać rodzaj powierzonych pracownikowi pracy oraz wysokość przysługującego mu wynagrodzenia. Umowę o pracę zawiera się:

- 1) na okres próbny,
- 2) na czas nie określony,
- 3) na czas określony (bądź na czas wykonania określonej pracy).

§ 3. 1. Płace muzyków zatrudnionych w zakładach określonych w § 1 oparte są na systemie płacy miesięcznej, przy czym wysokość stawki uzależniona jest od kategorii (kwalifikacji) muzyka oraz od kategorii zakładu.

2. Pełny wymiar czasu pracy muzyka ustala się na 30 godzin tygodniowo, tj. 5 godzin dziennie.

3. Niezależnie od pracy zawodowej na estradzie muzycy obowiązani są do ćwiczenia w domu na instrumentach, studiowania nowości muzycznych itp.

4. W czasie pięciu godzin pracy muzykowi przysługuje jedna 30-minutowa przerwa na spożycie po-

siłku oraz pięć minut przerwy po każdej przepracowanej godzinie. Przerwy pięciominutowe po każdej przepracowanej godzinie należą się również muzykom zatrudnionym w niepełnym wymiarze godzin pracy.

5. Muzycy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy otrzymują wynagrodzenie miesięczne w wysokości określonej w tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do uchwały.

6. Muzycy zatrudnieni w mniejszym wymiarze czasu pracy niż określony w ust. 2 otrzymują wynagrodzenie według stawek godzinowych w wysokości obliczonej według faktycznej ilości przepracowanych godzin.

§ 4. W wypadkach uzasadnionych, a w szczególności w przedsiębiorstwach nastawionych na działalność rozrywkową, dyrektor (kierownik) może przyznać kierownikowi zespołu lub muzykowi posiadającym uprawnienia I kategorii wynagrodzenie do 10% wyższe od przysługującej mu górnej granicy stawki na podstawie tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do uchwały.

§ 5. Ze względu na charakter pracy lokali rozrywkowych muzycy obowiązani są również do pracy w dniach ustawowo wolnych od pracy. W zamian za pracę w niedzielę muzycy otrzymują inny wolny dzień w tygodniu, ustalony na okres co najmniej jednego miesiąca.

§ 6. Za pracę w godzinach nadliczbowych oraz w dzień wolny od pracy, wykonywaną na zlecenie dyrektora (kierownika) zakładu, muzycy i kierownicy

zespołów otrzymują dodatkowe wynagrodzenie według niżej podanych zasad:

1) za udział muzyka w pracy w dniu ustawowo wolnym od pracy, z wyjątkiem niedzieli, chyba że niedziela ta przypada na inny dzień ustawowo wolny od pracy, i za udział w pracy w dzień ustalony jako wolny od pracy w zamian za przepracowaną niedzielę — muzykom przysługuje dodatkowe wynagrodzenie powiększone o 100%;

2) dodatkowe wynagrodzenie za przepracowane dni, o których mowa w pkt 1, oblicza się dzieląc wynagrodzenie miesięczne przez 25;

3) za pracę w godzinach nadliczbowych (ponad 5 godzin) muzyk otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie z dodatkiem 50% za dwie pierwsze godziny nadliczbowe przepracowane w dniach roboczych; za godziny nadliczbowe ponad 2 godziny dziennie oraz za pracę w godzinach nadliczbowych przypadających na noc, w dniu ustawowo wolne od pracy lub w dniu ustalone jako wolne od pracy — muzycy otrzymują dodatkowe wynagrodzenie powiększone o 100%;

4) wynagrodzenie za godziny nadliczbowe oraz wynagrodzenie dla muzyków zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy oblicza się dzieląc wynagrodzenie miesięczne przez 125.

§ 7. Za normalną pracę nocną, wykonywaną po godzinie 22, kierownik zespołu i muzycy otrzymują dodatek w wysokości 10% zasadniczej płacy podstawowej.

§ 8. Za pracę w noc sylwestrową, niezależnie od wynagrodzenia zasadniczego, muzycy i kierownicy zespołów otrzymują, jeżeli ich praca trwała co najmniej 6 godzin, dodatkowe wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 400 do 800 zł w zależności od kwalifikacji muzyka i kategorii zakładu.

§ 9. 1. Muzycy delegowani do pracy w miejscowości poza siedzibą stałego miejsca pracy otrzymują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów według obowiązujących przepisów.

2. Muzycy otrzymują wyżywienie dzienne według zasad stosowanych do innych pracowników zakładów, w których są zatrudnieni.

3. Muzycy delegowani do miejscowości wczasowych w okresie trwania sezonu uprawnieni są do otrzymywania dodatku w wysokości do 20% ich płacy zasadniczej niezależnie od zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1.

§ 10. 1. Muzycy obowiązani są posiadać własne instrumenty. Wyjątek stanowią instrumenty klawiszowe (fortepian i pianino) oraz aparatura nagłośniająca, które powinny być zakupione i konserwowane przez zakład pracy. Za użytkowanie własnych instrumentów muzykowi nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie.

2. Zakład obowiązany jest wyznaczyć odpowiednie i właściwie zabezpieczone pomieszczenia do przechowywania instrumentów muzycznych oraz ponosi odpowiedzialność za pozostawione w tym pomieszczeniu instrumenty.

3. Zakład zatrudniający muzyków ponosi odpowiedzialność za kradzież, zniszczenie lub uszkodzenie instrumentów w czasie pracy, stanowiących własność muzyków, o ile wyższe uszkodzenie bądź zniszczenie wynikało bez winy muzyka i nie zostało spowodowane zużyciem instrumentu.

§ 11. Zespoły muzyczne obowiązane są do posiadania własnego repertuaru. Koszty zakupu potrzebnych

materiałów nutowych oraz przewidzianych repertuarem wydawnictw muzycznych ponosi kierownik zespołu lub muzyk solista (występujący jednoosobowo).

§ 12. Kierownik zespołu muzycznego otrzymuje dodatek repertuarowy w wysokości 10% jego płacy zasadniczej.

§ 13. Muzycy mogą być zobowiązani do występowania w specjalnych jednolitych ubiorach estradowych. W takim wypadku koszty zakupu tych ubiorów ponosi zakład pracy i stanowią one jego własność.

§ 14. 1. Zaszeregowania muzyka do odpowiedniej kategorii zawodowej dokonuje komisja kwalifikacyjna, powoływana przez zarządy okręgowe Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki w porozumieniu z wydziałem kultury prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa).

2. Komisje kwalifikacyjne, o których mowa w ust. 1, działają na podstawie regulaminu wydanego przez Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki w porozumieniu z Ministerstwem Kultury i Sztuki.

§ 15. 1. W razie śmierci muzyka, którego staż pracy w różnych przedsiębiorstwach w zawodzie muzyka wynosi łącznie co najmniej 10 lat, należy wypłacić rodzinie zmarłego odprawę pośmiertną w wymiarze i na warunkach określonych obowiązującymi przepisami.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do rodzin zmarłych muzyków, jeżeli zgodnie z obowiązującymi przepisami nabyły one prawo do odprawy pośmiertnej w wymiarze wyższym od określonego w ust. 1.

3. Odprawę pośmiertną wypłaca zakład pracy — pierwszy pracodawca, w którym ostatnio muzyk był zatrudniony.

4. Odprawa pośmiertna przysługuje niezależnie od świadczeń z ubezpieczenia społecznego i świadczeń związkowych.

§ 16. Do muzyków mają zastosowanie postanowienia części ogólnej układu zbiorowego pracy obowiązującego w danym zakładzie pracy w zakresie nie uregulowanym niniejszą uchwałą.

§ 17. 1. Wprowadza się zasady stosowania przejściowego dodatku mieszkaniowego stanowiącego załącznik nr 2 do uchwały.

2. W zakresie uregulowanym załącznikiem nr 2 do uchwały nie mają zastosowania przepisy uchwały nr 187 Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1965 r. w sprawie wprowadzenia przejściowego dodatku mieszkaniowego (Monitor Polski Nr 43, poz. 239) oraz uchwały nr 228 Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1966 r. w sprawie podwyżki wynagrodzeń za pracę najniższej zarabiających pracowników przedsiębiorstw, instytucji i urzędów (Monitor Polski Nr 40, poz. 202).

§ 18. Muzykom objętym uchwałą nie przysługuje:

1) dodatek pobierany dotychczas w myśl uchwały nr 103 Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie podwyżki wynagrodzeń za pracę najniższej zarabiających pracowników przedsiębiorstw, instytucji i urzędów oraz obniżenia skali podatku od wynagrodzeń (Monitor Polski Nr 25, poz. 124),

2) dodatek określony w uchwale nr 301 Rady Ministrów z dnia 14 września 1963 r. w sprawie wprowadzenia przejściowego dodatku kwartalnego dla pracujących.

§ 19. Zaleca się wprowadzenie warunków pracy i płac muzyków, ustalonych w niniejszej uchwale, w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości.

§ 20. Traci moc uchwała nr 827 Prezydium Rządu z dnia 15 października 1955 r. w sprawie zasad zatrudniania i wynagradzania muzyków w uspołecznionych zakładach gastronomicznych (Monitor Polski Nr 100, poz. 1396).

§ 21. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, zainteresowanym ministrom oraz Przewodniczącemu Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki.

§ 22. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 sierpnia 1967 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik nr 1 do uchwały nr 181 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1967 r. (poz. 231).

TABELA MIESIĘCZNYCH PŁAC ZASADNICZYCH

Kategoria muzyka	Kategoria zakładu	
	„S” i I	pozostałe
I	2.600—3.500	2.200—3.000
II	2.200—3.100	1.800—2.600
III	1.700—2.700	1.400—2.300

Zaszeregowania muzyka do odpowiedniej kategorii zawodowej dokonuje komisja kwalifikacyjna, o której mowa w § 14 uchwały, przy uwzględnieniu m. in. następujących przepisów:

1) do kategorii I — zaliczani są muzycy, którzy pracowali w swoim zawodzie przynajmniej 5 lat i posiadają uprawnienia muzyka-solisty,

2) do kategorii II — zaliczani są muzycy, którzy pracowali w swoim zawodzie przynajmniej 3 lata i posiadają uprawnienia muzyka zespołowego,

3) do kategorii III — zaliczani są muzycy nie spełniający warunków określonych w pkt 1 i 2 oraz posiadające tymczasowych zezwoleń na wykonywanie zawodu muzyka.

Załącznik nr 2 do uchwały nr 181 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1967 r. (poz. 231).

ZASADY WYPŁACANIA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

1. Dla pracowników objętych regulacją płac aktualnie pobierany dodatek mieszkaniowy, wprowadzony uchwałą nr 187 Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1965 r. w sprawie wprowadzenia przejściowego dodatku mieszkaniowego (Monitor Polski Nr 43, poz. 239), ulega z pierwszym dniem następnego miesiąca po regulacji płac trwałemu zmniejszeniu o kwotę równą 50% uzyskanego wzrostu zarobku netto, nie wyższą jednak od pobieranego dodatku mieszkaniowego.

2. Przez wzrost zarobku netto, o którym mowa w ust. 1, rozumie się różnicę wynikającą z odjęcia:

1) wynagrodzenia zasadniczego netto za miesiąc poprzedzający regulację płac od

2) wynagrodzenia zasadniczego netto za miesiąc, w którym dokonano regulacji płac.

3. W razie gdy kwota wzrostu zarobku (ust. 2) jest niższa niż 20% pobieranego dodatku mieszkaniowego, pozostają część dodatku po potrąceniu kwoty określonej w ust. 1 wypłaca się do dnia 31 grudnia 1967 r.

4. Począwszy od dnia 1 stycznia 1968 r. ustalenie wysokości pozostałej części dodatku następuje w okresach półrocznych.

5. Za podstawę do określenia wysokości pozostałej części dodatku za każde półrocze, począwszy od I półrocza 1968 r., przyjmuje się porównanie średniomiesięcznego zarobku netto z poprzedniego półrocza z zarobkiem bazowym, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

6. Wzrost zarobku w stosunku do zarobku bazowego (ust. 2 pkt 2) powoduje obniżenie w następnym półroczu dodatku, o którym mowa w ust. 3, w wysokości 50% uzyskanego wzrostu zarobku netto.

7. W razie uzyskania w przekroju rocznym, począwszy od 1968 r., średniomiesięcznego wzrostu zarobku w wysokości co najmniej 200% kwoty dodatku, o którym mowa w ust. 3, następuje trwała utrata dodatku, niezależnie od wysokości zarobku uzyskanego w późniejszych okresach. W tym celu niezależnie od obliczeń półrocznych dokonuje się obliczeń zarobku osiągniętego w każdym roku kalendarzowym.

8. W razie wypłacenia za miesiące po regulacji płac dodatku mieszkaniowego bez uwzględnienia zmniejszeń stosownie do przepisu ust. 1 podwyżka wynagrodzenia z tytułu regulacji płac ulega zmniejszeniu o nadpłatony dodatek lub jego część, jeśli pracownik traci wskutek podwyżki prawo do tego dodatku w całości lub w części.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU

z dnia 15 lipca 1967 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu piwowarskiego.*(Dziennik Ustaw z dnia 4 sierpnia 1967 r. Nr 31, poz. 156)*

Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. Przepisy rozporządzenia dotyczą bezpieczeństwa i higieny pracy osób zatrudnionych w słodowniach, browarach i zakładach chmielarskich, zwanych w dalszym ciągu rozporządzenia „zakładami”.

§ 2. Podłogi w myjniach beczek, rozlewniach i magazynach piwa beczkowego powinny być odporne na uderzenia oraz szkodliwe działanie kwasów (np. wykonane z płyt granitowych, bazaltu itp.).

§ 3. Ściany pomieszczeń produkcyjnych i pomocniczych powinny być gładkie, dające się łatwo oczyszczać, a w warzelniach, piwnicach fermentacyjnych i leżakowniach, w pomieszczeniach chłodzenia brzości, myjniach i rozlewniach piwa beczkowego i butelkowego oraz innych pomieszczeniach wilgotnych powinny być ponadto pokryte materiałami nienasiąkliwymi, odpornymi na działanie wilgoci (np. płytami ceramicznymi).

§ 4. Przewody rurowe powinny być szczelne i oznaczone barwami w sposób wskazujący wyraźnie przeznaczenie danego przewodu oraz kierunek przepływającej w nim cieczy, pary lub gazu.

§ 5. Elektryczne lampy przenośne, lampy wziernikowe oświetlające wnętrza aparatów i urządzeń oraz ekrany do kontroli czystości butelek powinny być zasilane prądem o napięciu nie przekraczającym 24 V.

§ 6. Przy wjeździe na pomost wagi wozowej powinien znajdować się napis ostrzegawczy o treści „Ostrożnie — pomost wagi”.

§ 7. Prace wykonywane wewnątrz zbiorników, aparatów, bębnow i komór słodowniczych, w studniach i studzienkach kanalizacyjnych oraz w innych urządzeniach, w których mogą się znajdować szkodliwe gazy lub pary, powinny być przeprowadzane przy zachowaniu następujących warunków:

1) wejście do wnętrza urządzeń może nastąpić tylko na polecenie kierownika zakładu lub osoby przez niego upoważnionej;

2) prace wykonywane wewnątrz urządzeń powinny być nadzorowane przez osobę wyznaczoną przez kierownika zakładu;

3) jeżeli oczyszczane lub remontowane urządzenie posiada mieszadło, należy je zabezpieczyć przed przypadkowym uruchomieniem, a na urządzeniu rozruchowym umieścić napis ostrzegawczy, zabraniający uruchomienia mieszadła;

4) przed wejściem pracownika do wnętrza urządzenia powinno być opróżnione ze szkodliwych par lub gazów;

5) pracownika znajdującego się wewnątrz urządzenia należy — w razie potrzeby — dodatkowo zaopatrzyć w aparat izolujący lub w maskę przemysłową z odpowiednim pochłaniaczem albo maskę z doprowadzeniem świeżego powietrza.

§ 8. 1. Pracownicy przeprowadzający dezynfekcję pomieszczeń, maszyn, urządzeń i przewodów rurowych powinni znać właściwości stosowanych środków dezynfekujących oraz przepisy i instrukcje z zakresu bezpiecznego wykonywania tej pracy.

2. Pracownicy posługujący się środkami dezynfekcyjnymi powinni posiadać znajomość udzielania pierwszej pomocy w razie zatrucia lub uszkodzenia ciała tymi środkami.

§ 9. Na stanowiskach pracy wykonywanej w pozycji siedzącej powinny być stosowane krzesła z regulowaną wysokością siedzeń i z oparciami lędźwiowymi.

§ 10. Rusztowania oraz urządzenia pomocnicze (stojaki, podpory, kozły itp.) używane w czasie remontów oraz montażu i demontażu maszyn i urządzeń powinny być wykonane w sposób zapewniający pracownikom bezpieczeństwo pracy. Dopuszczenie do użytkowania w zakładzie tych urządzeń wymaga zgody kierownika zakładu lub osoby przez niego upoważnionej.

§ 11. Na stanowiskach pracy, na których istnieje niebezpieczeństwo uszkodzenia oczu szkłem pękających butelek, należy stosować przyłbice lub okulary ochronne.

§ 12. Rampy magazynowe nowo budowanych lub przebudowywanych zakładów powinny mieć szerokość zapewniającą bezpieczną manipulację przeładunkową.

§ 13. Otwór nad koszem zsypowym ziarna jęczmienia powinien być zabezpieczony (siatką, rusztem, barierą ochronną itp.).

Rozdział 2.**Słodownia.**

§ 14. Poszczególne oddziały magazynowania ziarna jęczmienia i słodu powinny być połączone linią transportu mechanicznego.

§ 15. Urządzenia do czyszczenia oraz rozdrabniania ziarna jęczmienia i słodu powinny być wyposażone w oczyszczacze magnetyczne.

§ 16. Obudowa maszyn czyszczących ziarno jęczmienia i słodu oraz podłączenia maszyn do wag automatycznych i innych urządzeń powinny być szczelne.

§ 17. 1. Urządzenia czyszczące, rozdrabniające, przewody transportujące i wagi do ziarna jęczmienia oraz słodu powinny posiadać indywidualne urządzenia odpylające lub powinny być podłączone do centralnej sieci odpylającej.

2. Pyły i odpady odbierane z maszyn czyszczących, filtrów, cyklonów i suszarni słołu powinny być niezwłocznie usuwane do pomieszczeń przeznaczonych na ten cel.

§ 18. 1. Dopuszczalną wysokość składowania ziarna jęczmienia i słołu w magazynach podłogowych należy zaznaczyć na ścianach linią i napisem, oddzielnie dla jęczmienia i oddzielnie dla słołu.

2. Warstwa ziarna w przegrodach (zasiekach) powinna być równa na całej powierzchni.

§ 19. Transport ziarna jęczmienia i słołu w magazynach podłogowych z jednej do drugiej przegrody (zasieku) powinien odbywać się przenośnikami mechanicznymi.

§ 20. 1. Otwory górne komór silosowych ziarna powinny być zabezpieczone rusztami ochronnymi oraz pokrywami z blachy żłobkowanej, umocowanymi na poziomie podłogi.

2. W razie konieczności pozostawienia otworów górnych bez przykrycia powinny one być zabezpieczone ogrodzeniem przenośnym.

§ 21. W razie konieczności opuszczenia pracownika do komory silosowej należy przestrzegać następujących warunków:

1) przed opuszczeniem pracownika do wnętrza komora powinna być dostatecznie przewietrzona,

2) pracownik opuszczony do wnętrza komory powinien mieć na sobie szelki bezpieczeństwa z linką,

3) pracownik może być opuszczony do komory tylko specjalną wciągarką osobową, posiadającą hamulec ręczny i zapadkę pozwalającą na zatrzymanie wciągarki w dowolnym momencie,

4) wciągarka powinna być zgłoszona, zgodnie z obowiązującymi przepisami, pod nadzór organów dozoru technicznego,

5) pracownik w czasie pracy w komorze nie powinien opuszczać siodełka wciągarki,

6) w czasie przebywania pracownika w komorze zabrania się wsypywania do komory ziarna,

7) otwór górny komory powinien być stale otwarty, natomiast zasuwa dolna powinna być zamknięta,

8) w czasie przebywania pracownika w komorze nad komorą powinni znajdować się dwaj robotnicy, jeden obsługujący wciągarkę, a drugi trzymający linkę bezpieczeństwa prowadzącą do pracownika znajdującego się w komorze.

§ 22. Zsyp ziarna z komory powinien odbywać się w sposób nie zagrażający pracownikowi zasypaniem ziarnem przy otwieraniu przez niego zasuwy.

§ 23. Urządzenia techniczne i pomieszczenia produkcyjne powinny być odpylane za pomocą ssących odkurzaczy mechanicznych.

§ 24. Zgarnianie słołu z siatek suszarni powinno odbywać się mechanicznie.

§ 25. Wchodzenie do skrzyń słodowniczych podczas ruchu mieszaczy jest zabronione.

§ 26. Pomieszczenia palenisk suszarni słołu powinny posiadać wydzielone miejsca dla palacza, chroniące go przed szkodliwymi przeciągami.

§ 27. 1. Przy wejściu do pomieszczenia suszarni słołu powinien znajdować się napis ostrzegawczy, zabraniający wchodzenia na siatki suszarni w czasie ruchu mieszaczy.

2. Obserwowanie pracy mieszaczy powinno odbywać się przez okienko wizerne.

§ 28. Stała kontrola temperatury powietrza w su-

szarni słołu powinna odbywać się za pomocą termometrów odległościowych.

§ 29. Drzwi suszarni słołu powinny być zablokowane z wyłącznikiem automatycznie unieruchamiającym mieszacz w chwili ich otwarcia.

§ 30. Napełnianie worków słołem powinno odbywać się mechanicznie i w sposób nie powodujący pylenia.

§ 31. Przenośniki grawitacyjne do zasuwania worków nie powinny znajdować się nad drzwiami lub przejściami.

Rozdział 3.

Browar.

§ 32. Zасыpy ziarna do śrutowników powinny być szczelnie obudowane oraz przyłączone do urządzeń odpylających.

§ 33. Pobieranie prób śrutu słodowego powinno być dokonywane w sposób bezpieczny specjalnymi probierzami.

§ 34. Urządzenia warzelnie powinny być rozmieszczone w taki sposób, aby dojścia do kotłów, zaworów i aparatów były łatwe i bezpieczne.

§ 35. Kotły warzelne powinny być izolowane termicznie.

§ 36. Mieszadła urządzeń warzelnich powinny posiadać napędy indywidualne.

§ 37. 1. Wchodzenie pracowników do zbiorników warzelnich i kadzi osadowych jest dopuszczalne po ich opróżnieniu z gorących płynów oraz ochłodzeniu do temperatury nie wyższej niż 35°C.

2. Przewód dopływowy gorącej brzeczki do kadzi osadowej powinien posiadać zawór odcinający, zamknięty przed wejściem pracownika do kadzi.

3. W razie wejścia pracownika do kadzi osadowej, przy wyłączniku pompy brzeczkowej powinien być umieszczony napis ostrzegawczy, zabraniający uruchomienia tej pompy.

§ 38. 1. Magazynowanie mokrych wysłodzin powinno odbywać się w zamkniętych zbiornikach.

2. Opróżnianie zbiorników powinno odbywać się mechanicznie lub grawitacyjnie.

§ 39. Pralka do płócien filtracyjnych powinna być tak urządzona, aby w chwili otwarcia drzwiczek następowało automatyczne unieruchomienie bębna.

§ 40. Kadzie fermentacyjne otwarte, których krawędź górna znajduje się na wysokości niższej niż 1,10 m od poziomu pomostu, należy zabezpieczyć poręczami do tej wysokości.

§ 41. 1. Pomieszczenia fermentowni powinny posiadać sprawnie działającą wentylację mechaniczną, zapewniającą nieprzekraczanie najwyższych, dopuszczalnych stężeń dwutlenku węgla w powietrzu strefy roboczej.

2. Uruchamianie urządzeń wentylacji powinno odbywać się z zewnątrz pomieszczenia fermentowni.

3. Pomieszczenia fermentowni, które są chłodzone przy użyciu amoniaku, powinny mieć wentylację awaryjną.

§ 42. Wózki zbiornikowe do przewożenia drożdży powinny być zabezpieczone przed przypadkowym przechyleniem się zbiorników.

§ 43. Przy stosowaniu w zbiornikach i urządzeniach środków dezynfekcyjnych i myjących, wydzielających szkodliwe dla zdrowia pary lub gazy, pra-

ownik powinien używać maski ochronnej i pracować pod nadzorem drugiego pracownika.

§ 44. 1. Zabrania się wchodzenia do kadzi fermentacyjnych, kadzi moczenia jęczmienia, tanków i kuf przed usunięciem z nich dwutlenku węgla.

2. Usunięcie dwutlenku węgla powinno być sprawdzone właściwym miernikiem.

3. Dwutlenek węgla z opróżnionych zbiorników fermentacyjnych, leżakowych i innych należy usuwać strumieniem wody, sprężonym powietrzem lub za pomocą wentylacji wyciągowej.

§ 45. W razie stosowania zbiorników leżakowych spiętrzonych, czynności związane z obsługą i konserwacją zbiorników powinny być wykonywane z pomostów.

§ 46. 1. Wirówki do filtracji piwa i brzezki powinny posiadać tabliczki znamionowe z charakterystyką oraz liczniki obrotów bębna wirówki.

2. Zabrania się zamiany bębnow między poszczególnymi wirówkami.

3. Przed uruchomieniem wirówki należy każdorazowo zbadać prawidłowość zamocowania pokrywy.

4. Wirówka wykazująca nadmierne drgania lub inne zakłócenia w pracy powinna być niezwłocznie wyłączona z ruchu.

§ 47. Wirówki powinny być obsługiwane przez przeszkolonych w tym zakresie pracowników.

§ 48. Wirówki powinny posiadać książkę do wpisywania uwag i zaleceń kontrolnych.

Rozdział 4.

Rozlewanie, magazynowanie i transport piwa.

§ 49. 1. Przetaczanie beczek do piwa powinno odbywać się wyznaczonymi trasami.

2. Jeżeli usytuowanie pomieszczeń myjni, rozlewania piwa do beczek i magazynu jest na różnych poziomach, należy stosować mechaniczne przenośniki do beczek.

§ 50. 1. Wrzeczono i świder do wyjmowania drewnianych czopów z beczek należy zabezpieczyć tuleją.

2. Pracownicy zatrudnieni przy obsłudze świdra powinni mieć głowę nakrytą beretem.

§ 51. 1. Do prześwietlania beczek należy używać lamp elektrycznych o napięciu nie przekraczającym 6 V; zabrania się stosowania do tego celu płomienia gazowego.

2. Pracownicy zatrudnieni przy prześwietlaniu beczek powinni być zmieniani co 2 godziny.

§ 52. Podczas sprawdzania szczelności beczek ciśnienie powietrza w beczce nie powinno przekraczać 2 at.

§ 53. 1. Podczas napełniania beczek piwem ciśnienie w zbiorniku izobarometru nie powinno przekraczać 0,7 at.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do zbiorników izobarometrów objętych nadzorem organów dozoru technicznego.

§ 54. 1. Aparaty do rozlewania piwa do butelek powinny być wyposażone w osłony zabezpieczające przed rozpryskiem pękających butelek.

2. Słuczki szklane należy usuwać z maszyn strumieniem wody.

3. Słuczka szklana powinna być stale usuwana z podłóg do specjalnych pojemników szczotkami i szuflami.

§ 55. Wyjmowanie butelek w czasie ich napełniania, kapslowania i naklejania etykiet podczas ruchu maszyn jest zabronione.

§ 56. Przy nacisku głowicy kapsłownicy przytrzymywanie butelki ręką jest zabronione.

§ 57. Maszyny do rozlewania, kapslowania i naklejania etykiet, pracujące w zespole urządzeń, powinny mieć indywidualne wyłączniki umieszczone w zasięgu ręki obsługującego.

§ 58. Przy kontroli czystości butelek:

1) należy posługiwać się ekranem wykonanym ze szkła matowego lub mlecznego,

2) pracownicy powinni być zmieniani w okresie nie dłuższym niż co 2 godziny.

§ 59. Rampy przy magazynach beczek i butelek powinny być na równym poziomie z podłogami magazynu.

§ 60. W magazynach nie posiadających urządzeń do paletowania skrzynek z butelkami skrzynki mogą być ustawiane w stosy o wysokości nie przekraczającej 1,5 m.

§ 61. Ładowanie beczek na pojazdy lub rozładowanie powinno odbywać się przy użyciu urządzeń mechanicznych lub legarów zabezpieczonych przed obsunięciem się.

§ 62. Beczki na pojazdach kołowych powinny być zabezpieczone przed spadnięciem podczas jazdy lub przy otwieraniu kłapy pojazdu.

§ 63. 1. Ładowanie beczek do wagonów lub rozładowanie powinno odbywać się po pomostach łączących rampę z wagonem.

2. Pomosty powinny posiadać zaczepy dla zabezpieczenia przed obsunięciem.

3. Przy przeładunku skrzynek wypełnionych butelkami, do ich przewożenia należy używać wózków dostosowanych do tego celu.

§ 64. 1. Zbiornik do przewozu piwa powinien być wyposażony w manometr i zawór bezpieczeństwa.

2. Ciśnienie w przestrzeni gazowej w zbiorniku nie powinno przekraczać 0,7 at.

Rozdział 5.

Działy pomocnicze.

§ 65. 1. Pracownicy zatrudnieni przy pokrywaniu wnętrza zbiorników wykładzinami ochronnymi powinni być przeszkoleni w zakresie bezpiecznego wykonywania tej pracy.

2. Przy pokrywaniu wykładzinami ochronnymi zbiorników wymienionych w ust. 1 należy stosować 15-minutowe przerwy w pracy w odstępach przynajmniej co dwie godziny.

§ 66. Podczas wytapiania starych i wykonywania nowych wykładzin ochronnych w zbiornikach powinna być zapewniona mechaniczna wymiana powietrza, co najmniej dziesięciokrotna w ciągu godziny.

§ 67. 1. Pracownicy zatrudnieni przy pokrywaniu wykładziną ochronną zbiorników powinni być wyposażeni w odzież i sprzęt ochrony osobistej zabezpieczające ich przed poparzeniem.

2. Zabrania się używania odzieży nasiąkniętej masą wykładzinową, stosowaną do powlekania zbiorników, lub innymi materiałami łatwo zapalnymi.

§ 68. Pomieszczenia do pokrywania wnętrza be-

czek wykładziną ochronną powinny posiadać wentylację pozwalającą na usuwanie gazów powstałych przy tym procesie.

§ 69. Beczki poddawane pokrywaniu ich wnętrza żywicami powinny być suche.

§ 70. Urządzenia do pokrywania wnętrza beczek wykładzinami ochronnymi powinny posiadać aparaturę kontrolną do pomiaru temperatury i ciśnienia w zbiorniku z żywicą.

§ 71. Podgrzewanie masy wykładzinowej do beczek powyżej 180°C jest zabronione.

§ 72. Usuwanie wykładzin ochronnych i powlekanie nimi beczek powinno odbywać się za pomocą urządzeń automatycznych i półautomatycznych.

§ 73. 1. Obudowa pieca do podgrzewania masy wykładzinowej do beczek powinna być szczelna, zbiornik zaś do podgrzewania żywicy powinien być przykryty.

2. Zbiornik do podgrzewania żywicy może być wypełniany jedynie do 2/3 jego pojemności.

§ 74. Aparaty do natryskowego pokrywania beczek żywicą powinny posiadać takie zabezpieczenia, aby żywica mogła wyciekać z dyszy tylko wtedy, gdy cała dysza znajduje się wewnątrz beczki.

§ 75. Zabrania się odprowadzania gazów, par i dymów, wydzielających się z żywicy przy jej podgrzewaniu, do przewodów kominowych przeznaczonych do spalin węgla i koksu.

§ 76. Hydrauliczna naciągarka obręczy powinna posiadać zawór bezpieczeństwa oraz manometr z oznaczonym dopuszczalnym ciśnieniem.

§ 77. 1. Zanurzanie korpusów beczek przy ich produkcji do zbiorników z gorącą wodą powinno odbywać się mechanicznie.

2. Pracownik obsługujący zbiorniki powinien być zabezpieczony szelkami bezpieczeństwa z linką chroniącą go przed wpadnięciem do zbiornika.

§ 78. Pomieszczenia zbiorników przeznaczonych do gorącego moczenia korpusów beczek powinny mieć wentylację mechaniczną.

§ 79. Pomieszczenia, w których następuje oczyszczanie, sprężanie i napełnianie butli dwutlenkiem węgla, powinny posiadać wentylacyjne otwory wyciągowe, umieszczone bezpośrednio nad podłogą. W pomieszczeniach tych powinny być zainstalowane awaryjne urządzenia wentylacyjne.

§ 80. Zbiorniki, sprężarki, absorbery do dwutlenku węgla powinny być wyposażone w przyrządy kontrolno-pomiarowe (manometry, termometry itp.).

Rozdział 6.

Siarkownia chmielu.

§ 81. Transport chmielu w siarkowni powinien odbywać się mechanicznie.

§ 82. 1. Otwory zsypanowe chmielu do komór powinny być zabezpieczone kratami.

2. Rozgarnianie chmielu w komorach powinno odbywać się w sposób nie powodujący konieczności zdejmowania krat z otworów zsypanych.

§ 83. 1. Przed przystąpieniem do opróżnienia komory z siarkowanego chmielu komora i kosz zsypanowy powinny być przewietrzone mechanicznie.

2. Stężenie dwutlenku siarki w powietrzu komory i kosza zsypanego po przewietrzeniu, a przed przystąpieniem do opróżniania, nie powinno przekraczać najwyższego dopuszczalnego stężenia.

3. Dokonywanie jakichkolwiek czynności w komorze siarkowania lub otwieranie drzwi bocznych i otworów zsypanych w czasie procesu siarkowania jest zabronione.

§ 84. 1. Naprawy i prace konserwacyjne w komorach mogą być dokonywane tylko wtedy, gdy nie ma w nich chmielu i są one wolne od dwutlenku siarki.

2. W czasie wykonywania prac, o których mowa w ust. 1, na pulpicie sterowniczym i drzwiczkach paleniska siarki należy umieścić tablicę z napisem „Nie uruchamiać — praca w komorze”.

§ 85. Prasy do chmielu powinny posiadać zabezpieczenie (blokadę) uniemożliwiające włączenie prasy przy otwartych drzwiach bocznych prasy.

§ 86. 1. Przed rozpoczęciem procesu prasowania należy wykonać kilka suwów tłoczniem prasy w celu sprawdzenia sprawności urządzenia.

2. Zabrania się pracy przy prasie, której tłocznik ma ruch skokowy.

§ 87. Po zakończeniu pracy lub w czasie przerwy w pracy tłok prasy należy ustawiać w najniższym położeniu.

§ 88. Zabrania się przekraczania ciśnienia określonego dla danej prasy. Instalacja ciśnieniowa prasy powinna podlegać okresowym badaniom przez fachowy dozór powołany przez kierownika zakładu.

§ 89. 1. Ustawianie w stopy balotów z chmielem powinno być zmechanizowane.

2. Baloty w stosie powinny być zabezpieczone przed spadnięciem.

§ 90. Na każdym piętrze budynku siarkowni chmielu powinna znajdować się szafka z szelkami bezpieczeństwa i maskami z pochłaniaczami dwutlenku siarki.

§ 91. Prace związane z remontem i konserwacją urządzeń siarkowni chmielu może wykonywać jedynie pracownik wyznaczony przez kierownika zakładu.

Rozdział 7.

Przepis końcowy.

§ 92. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1968 r., z tym że przepisy § 3, § 4, § 17 ust. 1, § 24, § 41 ust. 3, § 45, § 49 ust. 2 i § 73 ust. 1 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.
Minister Przemysłu Spożywczego i Skupu: *F. Pisula*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU

z dnia 31 lipca 1967 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu ziemniaczanego.*(Dziennik Ustaw z dnia 14 sierpnia 1967 r. Nr 33, poz. 163)*

Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. Przepisy rozporządzenia dotyczą bezpieczeństwa i higieny pracy osób zatrudnionych w zakładach przemysłu ziemniaczanego, zwanych w dalszym ciągu rozporządzenia „zakładami”.

§ 2. 1. W pomieszczeniach mokrych działów produkcji posadzki należy utrzymywać w czystości, w stanie zabezpieczającym przed poślizgiem.

2. Ściany pomieszczeń wymienionych w ust. 1 powinny być gładkie, dające się łatwo oczyszczać i ponadto powinny być pokryte materiałami nienasiąkliwymi, odpornymi na działanie wilgoci.

§ 3. W działach produkcji krochmalu, syropu, dekstryny i kleju powinny być zainstalowane umywalki z dopływem ciepłej wody do opłukiwania rąk w czasie pracy.

§ 4. 1. W działach produkcji suchej (np. krochmalni i dekstryniarni) urządzenia produkcyjne, których działaniem powoduje powstawanie pyłów, powinny być szczelne.

2. W zakładach nowo budowanych i przebudowywanych zespół maszyn w dekstryniarni na każdej kondygnacji powinien posiadać własne indywidualne urządzenia wyciągowe.

3. Walce suszarnicze powinny posiadać miejscowe odciągi pyłu i par.

4. Dozowanie węgla aktywnego w syropiarni powinno odbywać się w sposób nie powodujący pylenia.

§ 5. 1. W krochmalni, dekstryniarni, glikozowni urządzenia produkcyjne, których działanie jest związane z wytwarzaniem się pyłu oraz w których istnieje możliwość powstania wybuchu od iskry wywołanej przedostaniem się części żelaznych, powinny być wyposażone w oczyszczacze usuwające te zanieczyszczenia.

2. W pomieszczeniach dekstryniarni zabrania się używania narzędzi mogących wywołać iskrzenie.

§ 6. 1. Urządzenia produkcyjne i pasy napędowe urządzeń działów wymienionych w § 5 ust. 1, na których mogą powstawać ładunki elektryczności statycznej, powinny posiadać odprowadzenia uziemiające te ładunki.

2. Sprawność instalacji uziemiającej powinna być kontrolowana nie rzadziej niż co trzy miesiące.

§ 7. 1. Prace związane z wymianą bębna tarki ziemniaczanej, zgarniaczy bębna wirującego wirówki oddzielczej i wirnika rotosita powinny być wykonywane pod nadzorem pracownika wyznaczonego przez kierownika zakładu pracy.

2. Prawidłowość wymiany części urządzeń okre-

ślonych w ust. 1 powinna być zapisana w prowadzonej w tym celu książce kontrolnej.

§ 8. Przed wejściem pracownika do zbiornika, aparatu lub innego urządzenia technicznego należy zabezpieczyć znajdujące się w nich elementy ruchome przed przypadkowym uruchomieniem oraz przed dopływem pary, gazu itp.

§ 9. Zabrania się dokonywania napraw maszyn i urządzeń produkcyjnych w czasie ich ruchu oraz pobierania prób z miejsc nie przeznaczonych do tego celu.

§ 10. Transport międzyoperacyjny surowców, ich dozowanie do maszyn i urządzeń oraz paczkowanie produktu końcowego powinny odbywać się mechanicznie.

§ 11. Czynności, przy których pracownik ma styczność z materiałami żrącymi lub szkodliwymi dla zdrowia, powinny być wykonywane z zachowaniem następujących warunków:

1) zatrudnieni pracownicy powinni być wyposażeni we właściwą odzież i sprzęt ochrony osobistej, jak okulary, rękawice, fartuchy ochronne oraz obuwie gumowe,

2) cysterny i zbiorniki z kwasami mineralnymi, ługami lub innymi cieczami żrącymi powinny być opróżniane w sposób zabezpieczający pracowników przed opryskaniem cieczą,

3) pracownicy powinni być pouczeni o szkodliwości dla zdrowia substancji wymienionych w pkt 2 oraz o sposobach postępowania w razie doznania urazu.

§ 12. Elektryczne lampy wziernikowe oświetlające wnętrza aparatów oraz urządzeń powinny być hermetyczne i zasilane prądem o napięciu nie przekraczającym 24 V, a także powinny posiadać zabezpieczenie przed stłuczeniem klosza ochronnego.

Rozdział 2.**Produkcja krochmalu.**

§ 13. 1. Kabina, w której znajduje się pracownik obsługujący spłukiwacz typu „Elfa”, powinna być oszklona i powinna zapewniać dostatecznie duże pole widzenia.

2. Podłoga kabiny powinna być wyłożona materiałem dielektrycznym.

3. W pobliżu spłukiwacza powinny być umieszczone tablice z napisem: „Uwaga! Silny strumień wody”.

4. W zakładach nowo budowanych lub przebudowywanych drogi komunikacyjne położone obok spłukiwacza powinny być osłonięte pionowym murem ochronnym o wysokości 2,5 m, zaopatrzonym w okap jednostronny o szerokości 0,5 m i nachyleniu 45° w stronę spłukiwaną.

5. Pomost, na którym odbywa się pobieranie prób ziemniaków, powinien mieć szerokość co najmniej 0,5 m.

§ 14. Zasobnik ziemniaków powinien posiadać poręcz po obu stronach schodów.

§ 15. 1. Przy rozładunku zasobnika ziemniaków za pomocą spłukiwaczy hydraulicznych szerokość chodnika dla obsługi spłukiwacza powinna wynosić co najmniej 0,5 m, natomiast przy rozładunku ręcznym nie mniej niż 0,35 m.

2. Jeżeli dno zasobnika ziemniaków nie powoduje poślizgu i posiada spadek nie przekraczający 15%, wykonanie chodników nie jest konieczne.

3. Przenośny spłukiwacz hydrauliczny powinien posiadać zabezpieczenie przed przypadkowym lub nadmiernym obrotem dyszy spłukującej.

§ 16. W zasobniku nie ogrodzonym kanały spławne powinny być przykryte.

§ 17. Przy torach kolejowych powinny być urządzone nad zasobnikiem ziemniaków pomosty dla pracowników zatrudnionych przy rozładunku wagonów.

§ 18. Rozłączanie i łączenie wagonów nad zasobnikiem ziemniaków jest wzbronione.

§ 19. Przejścia obok kanałów spławnych zagłębionych powinny posiadać szerokość co najmniej 0,6 m oraz poręcz od strony kanału.

§ 20. 1. Miejsce składowania kamienia i słomy z łapaczy powinno być wydzielone i posiadać utwardzoną nawierzchnię.

2. Usuwanie zanieczyszczeń z łapacza powinno odbywać się przy użyciu rynny spustowej lub innego środka transportu.

§ 21. Usuwanie zanieczyszczeń z wysoko wypełnionych wodą płuczek ziemniaków może odbywać się tylko w miejscu przelewu wody z płuczki.

§ 22. Sterowanie zasuw spustowych podajnika ziemniaków na tarki powinno odbywać się ze stanowiska obsługi tarki.

§ 23. Zdejmowanie rynny spustowej w czasie ruchu tarki jest wzbronione.

§ 24. 1. Kliny bębna tarki powinny być tak dopasowane, aby nie wystawały poza powierzchnię ścian bębna.

2. Regulacja odstepu kłocy ciernych od bębna tarki powinna odbywać się wyłącznie przy ręcznym obracaniu bębna.

3. Tarka powinna być uruchamiana dopiero po zamknięciu obudowy.

§ 25. Sito okalające bęben tarki typu „Holthius” powinno być w środku swej szerokości od strony zewnętrznej podtrzymane regulowaną taśmą stalową.

§ 26. Ekstraktory powinny posiadać osłony chroniące obsługę przed opryskaniem miazgą i wodą.

§ 27. Otwieranie pokrywy głównej komory stożka wirującego wymywacza krochmalu w czasie ruchu jest wzbronione.

§ 28. 1. Wirnik rotosita wraz z wkładkami sitowymi po każdorazowym remoncie powinien być wyważony.

2. Otwieranie pokrywy głównej rotosita i koncentratów w czasie ruchu jest wzbronione.

§ 29. 1. Obsługa urządzeń pralni krochmalu i zagęszczaczy powinna odbywać się z pomostów.

2. Podnoszenie mieszadła w urządzeniu pralni powinno odbywać się za pomocą ręcznej wciągarki korbowej zaopatrzonej w zabezpieczenie uniemożliwiające samoczynne opuszczanie się mieszadła.

§ 30. Stan bębna i wału wirówek oddzielczych krochmalu powinien podlegać okresowym badaniom w terminach ustalonych przez wytwórcę.

§ 31. 1. Sito wstrząsane płaskie powinno posiadać poręcz z boków sita, umocowaną w odległości 0,1 m od sprężyn, zamykającą dostęp do poruszających się elementów.

2. Mycie wyjętych sit powinno odbywać się w wydzielonym miejscu, zabezpieczonym przed rozpryskiem wody.

§ 32. 1. W zakładach nowo budowanych lub przebudowywanych przejście między prasami wycierkowymi powinno wynosić co najmniej 1 m.

2. Prasy wycierkowe powinny posiadać urządzenia pozwalające na indywidualne wyłączanie ich z ruchu.

§ 33. 1. Pomieszczenie wysycalni dwutlenku siarki powinno być wyposażone w wentylację awaryjną.

2. Urządzenia wysycalni, jak zbiorniki, kadzie, wieże absorbcyjne, powinny być hermetyczne.

§ 34. Doprowadzanie dwutlenku siarki z butli stalowych powinno odbywać się przewodem kwasoodpornym.

§ 35. 1. Dawkowanie kwasu siarkawego w czasie trwania procesu technologicznego nie powinno powodować ulatniania się gazu.

2. Dawkowanie kwasu siarkawego powinno odbywać się mechanicznie.

§ 36. 1. Bęben obrotowy odwadniacza próżniowego powinien być zakryty od stron czołowych osłonami uniemożliwiającymi włożenie ręki do wnętrza bębna w czasie jego ruchu.

2. W celu umożliwienia obracania bębna odwadniacza podczas zakładania płótna powinno stosować się urządzenie do ręcznego obracania bębna.

3. Wymiana płótna na odwadniaczu powinna odbywać się z dostawianego pomostu.

§ 37. Miejsce wysypu krochmalu z odwadniacza próżniowego do przenośnika ślimakowego powinno być osłonięte.

§ 38. Przy nowo instalowanych pneumatycznych suszarkach krochmalu należy w miejscu wysypu krochmalu, przynajmniej z jednej strony rury suszarki, zapewnić wolną przestrzeń o szerokości 1 m.

§ 39. Górna krawędź skrzyni zasypowej nad suszarką próżniową powinna być umieszczona na wysokości nie niższej niż 1,1 m od podłogi.

§ 40. Prace w komorze suszarki próżniowej powinny odbywać się po jej wyłączeniu z ruchu oraz ochłodzeniu wnętrza komory do temperatury nie wyższej niż 35° C.

§ 41. Oczyszczanie z mączki wnętrza stopy podnośnika powinno odbywać się za pomocą wygarniacza wykonanego z materiału nie powodującego iskrzenia.

§ 42. 1. W odległości 0,1 m od ram skrzyń odsiewacza płaskiego powinny być ustawione zdejmowane poręcze ochronne z siatką w górnej połowie.

2. Przeciwwagi urządzenia mimośrodowego odsiewacza płaskiego powinny być osłonięte.

§ 43. 1. Powierzchnie podłóg i pomostów pomieszczenia działu suchego co najmniej raz na zmianę powinny być odpylane z osiadającego pyłu krochmalu.

2. W razie stosowania odpylaczy przemysłowych należy używać wyłącznie odpylaczy przeciwwybuchowych.

Rozdział 3.

Produkcja syropu i cukrów skrobiowych.

§ 44. 1. Napełnianie dozownika kwasem solnym powinno odbywać się przy użyciu próżniowego urządzenia zasysającego.

2. Wylot przewodu doprowadzającego kwas solny do kadzi powinien być całkowicie zanurzony w mleczku krochmalowym.

3. Zbiornik kwasu solnego powinien być zaopatrzonej w skalę pomiarową, wskazującą stopień napełnienia zbiornika.

§ 45. 1. Przy prasach filtracyjnych zabrania się stosowania przedłużaczy dźwigni do ręcznego dociskania ram.

2. Dźwignie do ręcznego dociskania ram powinny być dokładnie dopasowane do gniazd znajdujących się na kole dociskowym.

3. Na głównym przewodzie doprowadzającym sok z pompy do pras filtracyjnych powinien znajdować się zawór kierujący sok do przewodu ssącego tej pompy w razie powstania w prasie nadmiernego ciśnienia.

§ 46. W zakładach nowo budowanych lub przebudowywanych szerokość przejścia między prasami filtracyjnymi powinna wynosić co najmniej 1,2 m.

§ 47. Serwety filtracyjne powinny być prane mechanicznie.

§ 48. 1. Oczyszczanie korpusu wyparki lub warnika przy użyciu środków chemicznych powinno odbywać się pod nadzorem osoby wyznaczonej przez kierownika zakładu pracy.

2. Dozowanie środków chemicznych do wyparki lub warnika powinno odbywać się po uprzednim stwierdzeniu w niej stanu podciśnienia.

§ 49. 1. Węgiel kostny do zbiorników filtrów powinien być wsypywany po napełnieniu zbiorników do połowy wodą.

2. Do pustych zbiorników filtrów powinno się wchodzić pod nadzorem osoby wyznaczonej przez kierownika zakładu pracy i przy użyciu sprzętu ochronnego.

§ 50. Dozowanie kwaśnego siarczynu oraz dwuwęglanu sodu do wyparki lub warnika powinno odbywać się po stwierdzeniu w nich stanu podciśnienia.

§ 51. 1. Beczki z syropem powinny być wstawiane do zbiorników z gorącą wodą za pomocą mechanicznego urządzenia transportowego.

2. Miejsce zasięgu dźwigu powinno być ogrodzone.

§ 52. Warnik karmelu w górnej części powinien być przykryty kratownicą oraz posiadać rynnę do odprowadzenia nadmiaru piany w razie kipienia roztworu.

§ 53. 1. Włazy krystalizatorów glikozy powinny być przykryte siatką ochronną z otworem do pobierania prób.

2. W zakładach nowo budowanych lub przebudowywanych szerokość przejścia między krystalizatorami glikozy powinna wynosić co najmniej 1 m.

§ 54. 1. Dla każdej wirówki glikozy należy założyć książkę kontroli, do której powinny być wpisywane daty kontroli oraz przebiegi remontów.

2. Bęben wirówki powinien posiadać znak wytwórcy.

3. Wirówkę należy poddawać okresowemu badaniu,

polegającemu na wyważeniu bębna i sprawdzeniu stanu wrzeciona.

4. Wirówka powinna posiadać sprawnie działający hamulec.

5. Wirówka powinna być w czasie ruchu przykryta pokrywą.

6. Przy ręcznym wlewaniu wody lub soku do wirówki należy używać zaopatrzonego w skalę miernika z węzem gumowym i nasadką do rozpylania.

7. Przy wirówkach nie przystosowanych do automatycznego wygarniania glikozy powinny być używane łopaty drewniane.

8. Zabrania się wkładania łopaty w celu wygarnięcia glikozy do czasu całkowitego zatrzymania się bębna wirówki.

Rozdział 4.

Produkcja preparatów krochmalowych.

§ 55. Na budynkach i w pomieszczeniach dekstryniarni powinny być umieszczone tablice z ostrzeżeniem o niebezpieczeństwie wybuchu.

§ 56. Dekstryniarnia powinna posiadać wyłącznik elektryczny centralny oraz dodatkowe wyłączniki na każdym piętrze, umożliwiające natychmiastowe unieruchomienie wszystkich urządzeń produkcyjnych.

§ 57. Urządzenia produkcyjne, przewody i przenośniki powinny być pyłoszczelne.

§ 58. Części wirujące wentylatorów oraz przenośników ślimakowych i turniketów powinny być wykonane z materiału nie iskrzącego.

§ 59. W pomieszczeniach dekstryniarni zabrania się noszenia obuwia posiadającego metalowe okucia lub gwoździe.

§ 60. Prace związane z naprawą lub konserwacją urządzeń w dekstryniarni, podczas których zachodzi możliwość wywołania iskry, powinny być wykonywane dopiero po zatrzymaniu ruchu wszystkich urządzeń.

§ 61. Czyszczenie worków powinno odbywać się wyłącznie za pomocą mechanicznej trzepaczki worków w wydzielonym na ten cel pomieszczeniu.

§ 62. 1. Powierzchnie podłóg i pomostów powinny być oczyszczane z pyłu co najmniej raz na zmianę.

2. Do usuwania pyłu należy używać odpylaczy przemysłowych przeciwwybuchowych.

§ 63. Przy wejściu do pomieszczeń produkcyjnych dekstryniarni na każdym piętrze powinna znajdować się szafa ze sprzętem ochronnym, służącym do udzielania pomocy i ewakuowania pracowników w razie pożaru lub wybuchu.

§ 64. Dekstryniarnia powinna posiadać oddziałość sygnalizującą alarmową na wszystkich piętrach z możliwością uruchomienia w razie powstania zagrożenia wybuchowego.

§ 65. 1. Przed uruchomieniem retorty do prażenia dekstryny, należy sprawdzić, czy nie znajdują się w niej obce przedmioty.

2. W czasie procesu prażenia dekstryny mieszadła w retorcie powinny być stale w ruchu.

3. Pracownicy zatrudnieni przy obsłudze retort powinni stosować okulary ochronne.

4. Próbkę prażonej dekstryny z retort powinny być pobierane za pomocą łopatek drewnianych lub sporządzonych z innego materiału nie iskrzącego.

5. Opróżnianie retort powinno odbywać się w sposób nie powodujący pylenia.

6. Temperatura prażonej dekstryny nie powinna przekraczać 180°C.

7. Pracownik obsługujący retorty nie powinien opuszczać stanowiska pracy bez zapewnienia nadzoru zastępczego.

§ 66. Przepływ wody w urządzeniu chłodzącym dekstrynę powinien być kontrolowany.

§ 67. 1. Obudowy przenośników kubełkowych powinny być metalowe, a kubełki zabezpieczone przed możliwością wywołania iskry.

2. Przenośniki ślimakowe i zbiorcze, transportujące dekstrynę do urządzeń chłodniczych, powinny być chłodzone.

3. Pokrywy przenośników ślimakowych do transportu dekstryny powinny być przymocowane do obudowy i przystosowane do łatwego i szybkiego odejmwania.

4. Przenośniki ślimakowe powinny być tak zbudowane, aby co 10 m znajdowały się w ślimacznicy przerwy o długości 0,5 m.

Rozdział 5.

Produkcja płatków i suszu ziemniaczanego oraz innych przetworów.

§ 68. Para ulatniająca się z parnika nad zbiornikiem parowanych ziemniaków i w płatkarni powinna być odprowadzana na zewnątrz bezpośrednio z miejsca powstawania.

§ 69. Wirujące tarcze ocieraczek ziemniaków powinny być osłonięte.

§ 70. 1. Usuwanie skaz i oczek z ziemniaków powinno odbywać się za pomocą specjalnych noży przeznaczonych do tego celu.

2. Przy ostatnim stanowisku oczkownicy, przy zsypanie ziemniaków oczyszczonych, powinien być umieszczony przycisk dla zwolnienia lub zatrzymania biegu taśmy przenośnika.

3. Pracownicy zatrudnieni przy oczkownicy powinni być zaopatrzeni w krzesła z regulowaną wysokością siedziska oraz ułożenia rąk i nóg, z oparciem lędźwiowym.

§ 71. 1. Pojemnik zsypany ziemniaków do krajalnicy powinien być osłonięty.

2. Wyjmowanie ram nożowych z tarczy krajalnicy i zakładanie ich powinno odbywać się za pomocą uchwytów.

3. Noże krajalnicy powinny być myte w koszach zanurzonych w zbiorniku z wodą bieżącą.

§ 72. Do suszarki taśmowej powinny być przymocowane drabiny przesuwane, służące do jej obsługi.

§ 73. Wejścia na poszczególnych kondygnacjach prowadzące do wnętrza suszarki karuzelowo-ramkowej powinny posiadać zabezpieczenie chroniące pracownika przed wpadnięciem do suszarki.

§ 74. Mieszarki stałe do ciasta ziemniaczanego powinny być w czasie ruchu przykryte.

§ 75. 1. Przewody doprowadzające parę do podstawionych parników powinny być zaopatrzone w urządzenia do samoczynnego zamknięcia dopływu pary w razie odłączenia parnika.

2. Zawory, do których podłącza się parniki, powinny być zaopatrzone w pokręta umieszczone na wysokości 0,8 m nad poziomem podłogi.

§ 76. 1. Komory fermentacyjne glutenu powinny być zaopatrzone w urządzenia wentylacyjne, odprowadzające szkodliwe gazy.

2. Zabrania się wchodzenia do komór fermentacyjnych glutenu przed usunięciem z nich szkodliwych gazów.

§ 77. 1. Opróżnianie suszarki komorowej z glutenu powinno być dokonane po ochłodzeniu jej wnętrza do temperatury niższej niż 35°C.

2. Drzwi suszarki powinny posiadać zamknięcia od wewnątrz i z zewnątrz suszarki.

Rozdział 6.

Magazynowanie.

§ 78. 1. Stosy worków z magazynowanym produktem powinny być ustawiane w piramidy ścięte ze zbieżnością boków 0,05 m na 1 m wysokości.

2. Stosy worków nie powinny opierać się o ściany, słupy i wiązania dachowe.

3. Między ścianami magazynu a stosami worków należy zachować przejście nie węższe niż 0,60 m.

4. Stosy worków układane więcej niż w 9 warstwach powinny być przekładane co trzecią warstwę serwetami, a co dziewiątą deskami.

5. Przy rozładowywaniu stosu należy zdejmować worki kolejno warstwami od najwyższej do najniższej. Zabrania się wyciągania worków ze spodu stosu.

§ 79. Teren przeznaczony na skład beczek pełnych i pustych powinien być wyrównany i utwardzony.

§ 80. Beczki puste powinny być magazynowane w pozycji leżącej na legarach i najwyżej w pięciu warstwach; poszczególne warstwy beczek powinny być zabezpieczone przed możliwością rozsunięcia się.

§ 81. 1. Magazynowanie beczek pełnych pionowo w warstwach jest dozwolone pod warunkiem, że beczka każdej następnej warstwy będzie ustawiona na czterech beczkach warstwy spodniej, a podnoszenie beczek na stos oraz ich zdejmowanie odbywać się będzie mechanicznie.

2. Ręczne podnoszenie beczek na stos jest wzbronione.

3. Odległość między ścianami a stosem beczek nie powinna być mniejsza niż 1,0 m.

4. Odległość między dwoma stosami beczek nie powinna być mniejsza niż 0,5 m.

5. Wysokość stosu beczek nie powinna być wyższa niż trzy warstwy beczek.

6. Beczki z klejem znajdujące się w magazynie przejściowym, do czasu przekazania do magazynu produktów gotowych, powinny być ustawione pionowo w jednej warstwie z zachowaniem między beczkami odległości potrzebnej na dojście i dobiecie obręczy napełnionych beczek.

§ 82. 1. Magazyn dwutlenku siarki w zakładach posiadających bocznice kolejową powinien posiadać co najmniej dwa zbiorniki przeznaczone do magazynowania dwutlenku siarki, z których jeden powinien być napełniony, a drugi przygotowany do konserwacji i przeglądu.

2. Między poszczególnymi zbiornikami oraz między zbiornikami a ścianami powinna być zachowana wolna przestrzeń szerokości co najmniej 1 m.

3. Pomieszczenie magazynu dwutlenku siarki powinno posiadać co najmniej dwoje drzwi ewakuacyjnych, usytuowanych w ścianach możliwie najdalej

odległych od siebie. W drzwiach nie należy stosować zamków.

4. Pomieszczenia magazynu dwutlenku siarki powinny posiadać wentylację awaryjną, uruchamianą z zewnątrz przed każdorazowym wejściem pracownika.

5. Do magazynu dwutlenku siarki powinna być doprowadzona woda do płukania zbiorników i rozcieńczenia wyciekającego dwutlenku siarki w razie uszkodzenia zbiorników.

6. Na zewnętrznej ścianie magazynu dwutlenku siarki powinna być umieszczona szafka ze sprzętem ochronnym.

§ 83. Kwasy i ługi oraz opakowania powinny być magazynowane w oddzielnych miejscach.

Rozdział 7.

Przepisy końcowe.

§ 84. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1968 r., z tym że:

1) przepisy § 4 ust. 1, § 6 ust. 1, § 15 ust. 3, § 29 ust. 2, § 33 ust. 1, § 36 ust. 1 i 2, § 45 ust. 3, § 47, § 61, § 70 ust. 3 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.,

2) przepis § 10 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1970 r.

Minister Przemysłu Spożywczego i Skupu:
w z. B. Rumiński

152

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŻEGLUGI

z dnia 28 lipca 1967 r.

w sprawie kwalifikacji zawodowych członków załóg polskich statków morskich w żegludze krajowej.

(Dziennik Ustaw z dnia 18 sierpnia 1967 r. Nr 34, poz. 171)

Na podstawie art. 46 § 1 Kodeksu morskiego (Dz. U. z 1961 r. Nr 58, poz. 318) zarządza się, co następuje:

D Z I A Ł I.

Przepisy wstępne.

§ 1. Przepisy rozporządzenia określają kwalifikacje zawodowe członków załóg polskich statków morskich w żegludze krajowej, wymagane do zajmowania stanowisk oficerskich i nieoficerskich (marynarskich) w poszczególnych działach służby.

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia nie dotyczą członków załóg statków rybackich i sportowych.

2. Kwalifikacje zawodowe członków załóg statków wymienionych w ust. 1 regulują odrębne przepisy.

§ 3. 1. Żegluga krajowa obejmuje: żeglugę portową, żeglugę na wodach osłoniętych i żeglugę przybrzeżną.

2. Przez żeglugę portową rozumie się żeglugę w granicach portów morskich wraz z ich redami.

3. Przez żeglugę na wodach osłoniętych rozumie się żeglugę na Zalewach Szczecińskim i Wiślanym oraz w Zatoce Gdańskiej na zachód od linii łączącej południowy cypel Mierzei Helskiej ze wschodnim brzegiem ujścia Wisły pod Świbnem.

4. Przez żeglugę przybrzeżną rozumie się żeglugę morską w odległości nie przekraczającej 20 mil morskich od linii brzegu morskiego Państwa Polskiego.

§ 4. 1. Posiadanie określonych w rozporządzeniu kwalifikacji stwierdza się przyznaniem stopnia oficerskiego lub marynarskiego i wydaniem odpowiedniego dokumentu.

2. Z zastrzeżeniem odmiennych przepisów niniejszego rozporządzenia stopnie oficerskie i marynarskie na polskich statkach morskich w żegludze krajowej mogą uzyskać osoby posiadające obywatelstwo polskie.

§ 5. Osoby ubiegające się o stopnie oficerskie i marynarskie obowiązane są posiadać umiejętność pływania, stwierdzoną odpowiednim dokumentem.

D Z I A Ł II.

Kwalifikacje oficerów.

Rozdział 1.

Przepis ogólny.

§ 6. Do uzyskania stopnia oficerskiego wymagane jest osiągnięcie 21 lat życia oraz spełnienie warunków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

Rozdział 2.

Oficerowie służby pokładowej.

§ 7. W służbie pokładowej ustala się następujące stopnie oficerskie:

- 1) porucznik żeglugi portowej,
- 2) porucznik żeglugi przybrzeżnej,
- 3) kapitan żeglugi przybrzeżnej.

§ 8. W służbie pokładowej ustala się następujące stanowiska oficerskie:

- 1) III oficer — pomocnik kierownika statku,
- 2) II oficer — pomocnik kierownika statku,
- 3) I oficer — zastępca kierownika statku,
- 4) kapitan — kierownik statku.

§ 9. Do uzyskania stopnia oficerskiego w służbie pokładowej wymagane są następujące warunki:

1. do uzyskania stopnia porucznika żeglugi portowej:

1) ukończenie szkoły morskiej lub szkoły rybołówstwa morskiego albo technikum żeglugi śródlądowej — w specjalności służby pokładowej,

2) posiadanie 24-miesięcznej praktyki pływania na statku w charakterze członka załogi lub ucznia w dziale służby pokładowej, w tym co najmniej 6 miesięcy na stanowisku co najmniej starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej; do wymaganej praktyki pływania może być zaliczone pływanie w żegludze śródlądowej w ilości nie większej niż 12 miesięcy,

3) złożenie egzaminu uzupełniającego albo

4) posiadanie 48-miesięcznej praktyki pływania na statku w charakterze członka załogi lub ucznia w dziale służby pokładowej, w tym co najmniej 30 miesięcy na statku z napędem mechanicznym, z czego co najmniej 24 miesiące na stanowisku co najmniej starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej; do wymaganej praktyki pływania może być zaliczone pływanie w żegludze śródlądowej w ilości nie większej niż 24 miesiące; dla osób, które ukończyły zasadniczą szkołę żeglugi śródlądowej lub szkołę równorzędną w specjalności służby pokładowej, ogólny okres wymaganej praktyki pływania jest o 12 miesięcy krótszy,

5) złożenie egzaminu;

2. do uzyskania stopnia porucznika żeglugi przybrzeżnej:

1) posiadanie stopnia porucznika żeglugi portowej,

2) posiadanie dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania na stanowiskach oficerskich w dziale służby pokładowej; pływanie na stanowisku kierownika statku w żegludze śródlądowej może być zaliczone w ilości nie większej niż 6 miesięcy,

3) złożenie egzaminu;

3. do uzyskania stopnia kapitana żeglugi przybrzeżnej:

1) posiadanie stopnia porucznika żeglugi przybrzeżnej,

2) posiadanie świadectwa dojrzałości,

3) posiadanie dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania na statku na stanowiskach oficerskich w dziale służby pokładowej,

4) złożenie egzaminu.

4. Osoby, które ukończyły szkołę morską lub szkołę rybołówstwa morskiego w specjalności służby pokładowej, zwolnione są od obowiązku złożenia egzaminu wymaganego w myśl ust. 1 i 2.

§ 10. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe oficerów służby pokładowej:

1. Porucznik żeglugi portowej może być:

1) kierownikiem statku w żegludze portowej, z wyjątkiem statków pasażerskich ponad 50 BRT oraz holowników świadczących usługi dla statków o pojemności 500 BRT i większej, które uprawiają żeglugę wielką lub małą,

2) zastępcą kierownika każdego statku w żegludze portowej,

3) zastępcą kierownika statku do 100 BRT w żegludze na wodach osłoniętych,

4) pomocnikiem kierownika statku do 200 BRT w żegludze przybrzeżnej, z wyjątkiem statków pasażerskich.

2. Porucznik żeglugi przybrzeżnej może być:

1) kierownikiem statku (kapitanem):

a) w żegludze portowej na każdym statku,

b) w żegludze na wodach osłoniętych na każdym statku, z wyjątkiem statków pasażerskich ponad 250 BRT,

c) w żegludze przybrzeżnej na statku do 100 BRT, z wyjątkiem statków pasażerskich,

2) zastępcą kierownika każdego statku w żegludze przybrzeżnej, z wyjątkiem statków pasażerskich ponad 500 BRT,

3) pomocnikiem kierownika każdego statku w żegludze przybrzeżnej.

3. Kapitan żeglugi przybrzeżnej może być kierownikiem (kapitanem) każdego statku w żegludze krajowej, jednak do zajmowania stanowiska kierownika

statku pasażerskiego ponad 500 BRT w żegludze przybrzeżnej wymagane jest posiadanie 24-miesięcznej praktyki pływania na tym stanowisku na statkach pasażerskich ponad 200 BRT.

Rozdział 3.

Oficerowie służby mechanicznej.

§ 11. W służbie mechanicznej ustala się następujące stopnie oficerskie:

1) maszynista okrętowy III klasy,

2) maszynista okrętowy II klasy,

3) maszynista okrętowy I klasy.

§ 12. W służbie mechanicznej ustala się następujące stanowiska oficerskie:

1) IV mechanik — pomocnik kierownika maszyn,

2) III mechanik — pomocnik kierownika maszyn,

3) II mechanik — zastępca kierownika maszyn,

4) I mechanik — kierownik maszyn.

§ 13. Do uzyskania stopnia oficerskiego w służbie mechanicznej wymagane są następujące warunki:

1. do uzyskania stopnia maszynisty okrętowego III klasy:

1) ukończenie szkoły morskiej lub szkoły rybołówstwa morskiego albo technikum żeglugi śródlądowej w specjalności służby mechanicznej,

2) posiadanie 24-miesięcznej praktyki pływania na statku w charakterze członka załogi lub ucznia w dziale służby mechanicznej; 9 miesięcy tej praktyki może być zastąpione praktyką warsztatową przy budowie, naprawie lub obsłudze maszyn i kotłów okrętowych albo praktyką w warsztatach mechanicznych szkół wymienionych w pkt 1,

3) złożenie egzaminu praktycznego w odniesieniu do absolwentów technikum żeglugi śródlądowej albo

4) posiadanie 48-miesięcznej praktyki pływania na statku w charakterze członka załogi maszynowej lub ucznia; 12 miesięcy tej praktyki może być zastąpione praktyką warsztatową przy budowie, naprawie lub obsłudze maszyn i kotłów okrętowych; dla osób, które ukończyły zasadniczą szkołę zawodową w specjalności obsługi lub budowy maszyn i siłowni okrętowych, ogólny okres wymaganej praktyki jest o 12 miesięcy krótszy,

5) złożenie egzaminu;

2. do uzyskania stopnia maszynisty okrętowego II klasy:

1) posiadanie stopnia maszynisty okrętowego III klasy,

2) posiadanie dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku co najmniej pomocnika kierownika maszyn;

3. do uzyskania stopnia maszynisty okrętowego I klasy:

1) posiadanie stopnia maszynisty okrętowego II klasy,

2) posiadanie świadectwa dojrzałości,

3) posiadanie dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kierownika maszyn na statkach o mocy maszyn głównych ponad 500 KM lub zastępcy kierownika maszyn na statkach o mocy maszyn głównych ponad 1 300 KM,

4) złożenie egzaminu.

4. Pływanie na odpowiednich stanowiskach na statkach żeglugi śródlądowej może być zaliczone w

całości do praktyki pływania, wymaganej do uzyskania stopni wymienionych w ust. 1 i 2.

§ 14. Osoby posiadające dyplom inżyniera mechanika ze specjalnością budowy maszyn lub siłowni okrętowych albo świadectwo technika z tą samą specjalnością mogą uzyskać stopień maszynisty okrętowego III klasy po spełnieniu warunków określonych w § 13 ust. 1 pkt 2 i złożeniu egzaminu praktycznego, z tym że okres praktyki wymaganej do uzyskania tego stopnia jest dla techników dłuższy o dodatkowe 6 miesięcy praktyki pływania.

§ 15. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe oficerów służby mechanicznej:

1. Maszynista okrętowy III klasy może być:

1) kierownikiem maszyn na statkach o mocy maszyn głównych do 500 KM, z wyjątkiem statków pasażerskich o mocy maszyn głównych ponad 250 KM,

2) zastępcą kierownika maszyn na statkach o mocy maszyn głównych do 1300 KM, z wyjątkiem statków pasażerskich o mocy maszyn głównych ponad 800 KM,

3) pomocnikiem kierownika maszyn na każdym statku.

2. Maszynista okrętowy II klasy może być:

1) kierownikiem maszyn na statkach o mocy maszyn głównych do 1300 KM, z wyjątkiem statków pasażerskich o mocy maszyn głównych ponad 800 KM,

2) zastępcą kierownika maszyn na każdym statku.

3. Maszynista okrętowy I klasy może być kierownikiem maszyn na każdym statku.

Rozdział 4.

Oficerowie służby elektrycznej, radiokomunikacyjnej i administracyjno-gospodarczej.

§ 16. Do oficerów służby elektrycznej, radiokomunikacyjnej i administracyjno-gospodarczej stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Żeglugi z dnia 19 kwietnia 1967 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych członków załóg polskich statków morskich (Dz. U. Nr 18, poz. 82).

DZIAŁ III.

Kwalifikacje marynarzy.

Rozdział 1.

Przepis ogólny.

§ 17. Do uzyskania stopnia marynarskiego wymagane jest posiadanie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej oraz spełnienie warunków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

Rozdział 2.

Marynarze służby pokładowej.

§ 18. 1. W służbie pokładowej ustala się następujące stopnie i stanowiska marynarskie:

- 1) młodszy marynarz,
- 2) marynarz pokładowy,
- 3) starszy marynarz żeglugi przybrzeżnej,
- 4) bosman,

5) sternik,

6) sternik-motorzysta.

2. Do zajmowania poszczególnych stanowisk marynarskich w służbie pokładowej wymagane jest posiadanie odpowiednio takiego samego stopnia.

§ 19. Do uzyskania stopni marynarskich w służbie pokładowej wymagane są następujące warunki:

1. do uzyskania stopnia młodszego marynarza — złożenie egzaminu z zakresu bezpieczeństwa pracy na statku;

2. do uzyskania stopnia marynarza pokładowego:

1) ukończenie zasadniczej szkoły żeglugi śródlądowej lub szkoły równorzędnej w specjalności służby pokładowej albo

2) posiadanie stopnia młodszego marynarza,

3) posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku młodszego marynarza;

3. do uzyskania stopnia starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej:

1) posiadanie ukończonych 18 lat życia,

2) posiadanie 36-miesięcznej praktyki pływania w służbie pokładowej; od osób, które ukończyły zasadniczą szkołę żeglugi śródlądowej lub szkołę równorzędną w specjalności służby pokładowej, okres wymaganej praktyki pływania jest o 12 miesięcy krótszy,

3) posiadanie świadectwa ratownika,

4) złożenie egzaminu;

4. do uzyskania stopnia bosmana:

1) posiadanie stopnia starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej,

2) posiadanie dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej,

3) złożenie egzaminu;

5. do uzyskania stopnia sternika:

1) posiadanie stopnia starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej,

2) posiadanie dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej,

3) złożenie egzaminu z zakresu umiejętności samodzielnego kierowania statkiem, którego kierownikiem może być sternik;

6. do uzyskania stopnia sternika-motorzysty:

1) spełnienie warunków przewidzianych w ust. 5,

2) złożenie egzaminu z zakresu umiejętności obsługi typowych silników spalinowych o mocy do 100 KM.

7. Pływanie na odpowiednich stanowiskach na statkach żeglugi śródlądowej może być zaliczone w ilości połowy praktyki pływania wymaganej do uzyskania stopni wymienionych w ust. 2—6.

§ 20. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe marynarzy służby pokładowej:

1. Starszy marynarz żeglugi przybrzeżnej może być kierownikiem statku bez własnego napędu o pojemności poniżej 500 BRT w żegludze portowej, z wyjątkiem statków pasażerskich

2. Bosman może być kierownikiem statku bez własnego napędu w żegludze na wodach osłoniętych, z wyjątkiem statków pasażerskich.

3. Sternik może być kierownikiem:

1) statku o długości do 12 metrów z napędem mechanicznym w żegludze portowej, z wyjątkiem statków pasażerskich przemysłowych ponad 35 pasażerów,

2) promów wiosłowych i linowych w żegludze portowej,

3) statku bez własnego napędu w żegludze na wodach osłoniętych i przybrzeżnej.

4. Sternik-motorzysta może być:

1) kierownikiem statków określonych w ust. 3,

2) kierownikiem maszyn na statku o mocy silnika spalinowego do 100 KM w żegludze portowej, z wyjątkiem statków pasażerskich przewożących ponad 35 pasażerów,

a ponadto może pełnić jednocześnie funkcje kierownika statku i kierownika maszyn na statku wymienionym w ust. 3 pkt 1 o mocy silnika spalinowego do 100 KM, jeżeli manewrowanie silnikiem na tym statku odbywa się ze stanowiska sterowniczego.

Rozdział 3.

Marynarze służby mechanicznej.

§ 21. 1. W służbie mechanicznej ustala się następujące stopnie i stanowiska marynarskie:

- 1) pomocnik palacza okrętowego,
- 2) palacz okrętowy, młodszy motorzysta okrętowy,
- 3) smarownik okrętowy, motorzysta okrętowy.

2. Do zajmowania poszczególnych stanowisk marynarskich w służbie mechanicznej wymagane jest posiadanie odpowiednio takiego samego stopnia.

§ 22. Do uzyskania stopni marynarskich w służbie mechanicznej wymagane są następujące warunki:

1. do uzyskania stopnia pomocnika palacza okrętowego:

1) posiadanie tytułu robotnika wykwalifikowanego (czeladnika) w zakresie zawodów metalowych albo palacza kotłowego lub ukończenie zasadniczej szkoły metalowej,

2) złożenie egzaminu z zakresu bezpieczeństwa pracy na statku albo

3) posiadanie 12-miesięcznej praktyki w warsztatach mechanicznych lub 6-miesięcznej praktyki przy obsłudze kotłów parowych,

4) złożenie egzaminu z zakresu bezpieczeństwa pracy na statku;

2. do uzyskania stopnia palacza okrętowego:

1) posiadanie stopnia pomocnika palacza okrętowego,

2) posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statku na stanowisku pomocnika palacza okrętowego,

3) złożenie egzaminu, przy czym w zależności od zakresu złożonego egzaminu uzyskany stopień uprawnia do obsługi kotłów parowych opalanych węglem i paliwem ciekłym lub tylko jednym z tych rodzajów paliwa;

3. do uzyskania stopnia młodszego motorzysty okrętowego:

1) ukończenie zasadniczej szkoły żeglugi śródlądowej w specjalności służby mechanicznej lub zasadniczej szkoły budowy okrętów w specjalności budowy maszyn i siłowni okrętowych albo

2) posiadanie tytułu robotnika wykwalifikowanego w zawodzie mechanika silników spalinowych lub ślusarza maszynowego,

3) posiadanie 18-miesięcznej praktyki warsztatowej przy budowie, obsłudze lub remoncie silników spalinowych,

albo

4) posiadanie praktyki warsztatowej określonej w pkt 3,

5) ukończenie kursu przygotowawczego i złożenie egzaminu z zakresu umiejętności obsługi silników spalinowych;

4. do uzyskania stopnia smarownika okrętowego:

1) posiadanie stopnia palacza okrętowego,

2) posiadanie dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na statku na stanowisku palacza okrętowego,

3) złożenie egzaminu;

5. do uzyskania stopnia motorzysty okrętowego:

1) posiadanie stopnia młodszego motorzysty okrętowego,

2) posiadanie dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na statku na stanowisku młodszego motorzysty okrętowego; połowa tej praktyki może być zastąpiona podwójną ilością praktyki na lądzie przy obsłudze, budowie lub naprawie silników spalinowych,

3) złożenie egzaminu.

6. Pływanie na odpowiednich stanowiskach na statkach żeglugi śródlądowej może być zaliczone w całości do praktyki pływania wymaganej do uzyskania stopni wymienionych w ust. 2, 4 i 5.

§ 23. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe marynarzy służby mechanicznej:

1. Młodszy motorzysta okrętowy, po odbyciu 6-miesięcznej praktyki pływania w tym stopniu i na tym stanowisku, może być:

1) kierownikiem maszyn na statkach w żegludze portowej o mocy silnika spalinowego do 60 KM, z wyjątkiem statków pasażerskich,

2) zastępcą kierownika maszyn na statkach w żegludze portowej i na wodach osłoniętych o mocy silnika spalinowego do 150 KM, z wyjątkiem statków pasażerskich.

2. Motorzysta okrętowy może być:

1) kierownikiem maszyn na statkach o mocy silnika spalinowego do 150 KM w żegludze portowej i na wodach osłoniętych, z wyjątkiem statków pasażerskich o mocy silnika ponad 60 KM,

2) zastępcą kierownika maszyn na statkach o mocy silnika spalinowego do 250 KM w żegludze krajowej, z wyjątkiem statków pasażerskich o mocy silnika ponad 150 KM,

3) pomocnikiem kierownika maszyn na statkach o mocy silnika spalinowego do 400 KM w żegludze krajowej.

3. Smarownik okrętowy może być:

1) kierownikiem maszyn na statkach o mocy silnika parowego do 250 KM w żegludze portowej i na wodach osłoniętych, z wyjątkiem statków pasażerskich,

2) zastępcą kierownika maszyn na statkach o mocy silnika parowego do 400 KM w żegludze krajowej, z wyjątkiem statków pasażerskich,

3) pomocnikiem kierownika maszyn na statkach o mocy silnika parowego do 600 KM w żegludze krajowej, z wyjątkiem statków pasażerskich.

Rozdział 4.

Marynarze służby elektrycznej, radiokomunikacyjnej i administracyjno-gospodarczej.

§ 24. Do marynarzy służby elektrycznej, radiokomunikacyjnej i administracyjno-gospodarczej stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia powołanego w § 16.

DZIAŁ IV.

Przepisy szczególne.

Rozdział 1.

Przepisy szczególne dla oficerów.

§ 25. 1. Obywatele polscy i cudzoziemcy mający prawo stałego pobytu w Polsce, którzy posiadają dyplomy zagraniczne, mogą na ich podstawie za zezwoleniem Ministra Żeglugi uzyskać odpowiednie przewidziane niniejszym rozporządzeniem dyplomy polskie na wniosek zaopiniowany przez urząd morski. Od cudzoziemców wymaga się uprzedniego złożenia egzaminu sprawdzającego znajomość języka polskiego i polskich przepisów obowiązujących w zakresie wykonywania czynności służbowych na polskich statkach morskich w żegludze krajowej.

2. Jeżeli kwalifikacje stwierdzone dyplomem zagranicznym nie odpowiadają ściśle kwalifikacjom stwierdzanym odpowiednim dyplomem przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu, uzyskanie dyplomu polskiego może być uzależnione od spełnienia dodatkowych warunków ustalanych każdorazowo w zezwoleniu.

3. Cudzoziemcy, mający prawo stałego pobytu w Polsce i nie posiadający dyplomów zagranicznych, mogą za zezwoleniem Ministra Żeglugi uzyskać stopnie oficerskie na warunkach ustalonych w niniejszym rozporządzeniu dla obywateli polskich.

§ 26. 1. Oficerowie służby morskiej Marynarki Wojennej i służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza mogą uzyskać stopień oficera służby pokładowej na następujących warunkach:

1) stopień porucznika żeglugi portowej, jeżeli posiadają 24-miesięczną praktykę pływania w dziale służby pokładowej w kampanii na okrętach wojennych albo na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza,

2) stopień porucznika żeglugi przybrzeżnej, jeżeli posiadają 48-miesięczną praktykę pływania w dziale służby pokładowej w kampanii na okrętach wojennych albo na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza, z czego 24 miesiące na stanowiskach oficerskich,

3) do uzyskania stopnia kapitana żeglugi przybrzeżnej konieczne jest spełnienie warunków określonych w § 9 ust. 3.

2. Podoficerowie zawodowi i nadterminowi służby morskiej Marynarki Wojennej i służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza specjalności nawigacyjnych, zwolnieni z czynnej służby wojskowej, mogą uzyskać stopień porucznika żeglugi portowej, jeżeli odpowiadają następującym warunkom:

1) ukończyli specjalistyczny kurs o kierunku nawigacyjnym w Marynarce Wojennej lub równorzędny kurs w Wojskach Ochrony Pogranicza,

2) posiadają 36-miesięczną praktykę pływania w swej specjalności na okrętach wojennych w kampanii albo na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza i 12-miesięczną praktykę pływania w charakterze członka załogi w dziale służby pokładowej na statkach objętych niniejszym rozporządzeniem.

3. Podoficerowie i marynarze Marynarki Wojennej i Wojsk Ochrony Pogranicza specjalności nawi-

gacyjnych, nie wymienieni w ust. 2, mogą uzyskać stopień porucznika żeglugi portowej, jeżeli odpowiadają warunkom określonym w § 9 ust. 1 pkt 4 i 5, z tym że praktykę pływania nabytą w dziale służby pokładowej na okrętach wojennych w kampanii lub na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza zalicza się w całości do praktyki pływania wymaganej do uzyskania tego stopnia.

4. Do uzyskania wyższych stopni konieczne jest spełnienie warunków określonych w § 9 ust. 2 i 3.

§ 27. 1. Oficerowie służby mechanicznej Marynarki Wojennej i działu mechanicznego służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza mogą uzyskać stopień oficera służby mechanicznej na następujących warunkach:

1) stopień maszynisty okrętowego III klasy, jeżeli posiadają 24-miesięczną praktykę pływania przy obsłudze maszyn okrętowych w kampanii na okrętach wojennych lub na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza; 9 miesięcy tej praktyki może być zastąpione praktyką w warsztatach okrętowych i w stoczniach albo przy budowie lub naprawie maszyn okrętowych, albo w warsztatach szkolnych Oficerskiej lub Wyższej Szkoły Marynarki Wojennej,

2) stopień maszynisty okrętowego II klasy, jeżeli posiadają 42-miesięczną praktykę pływania przy obsłudze maszyn okrętowych w kampanii na okrętach wojennych lub na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza, z czego 18 miesięcy na stanowiskach oficerskich; 9 miesięcy wymaganej praktyki może być zastąpione praktyką w warsztatach okrętowych i w stoczniach albo przy budowie lub naprawie maszyn okrętowych, albo w warsztatach szkolnych Oficerskiej lub Wyższej Szkoły Marynarki Wojennej,

3) stopień maszynisty okrętowego I klasy, jeżeli posiadają 60-miesięczną praktykę pływania przy obsłudze maszyn okrętowych w kampanii na okrętach wojennych lub na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza, z czego 36 miesięcy na stanowiskach oficerskich; 9 miesięcy wymaganej praktyki może być zastąpione praktyką w warsztatach okrętowych i w stoczniach albo przy budowie lub naprawie maszyn okrętowych, albo w warsztatach szkolnych Oficerskiej lub Wyższej Szkoły Marynarki Wojennej.

2. Podoficerowie zawodowi i nadterminowi służby mechanicznej Marynarki Wojennej i służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza, zwolnieni z czynnej służby wojskowej, którzy ukończyli specjalistyczny kurs o kierunku mechanicznym w Marynarce Wojennej lub równorzędny kurs w Wojskach Ochrony Pogranicza, mogą uzyskać:

1) stopień maszynisty okrętowego III klasy, jeżeli posiadają 36-miesięczną praktykę pływania w swej specjalności na okrętach wojennych w kampanii albo na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza; 12 miesięcy tej praktyki może być zastąpione praktyką w warsztatach mechanicznych, w stoczniach albo przy budowie lub naprawie maszyn okrętowych,

2) stopień maszynisty okrętowego II klasy i maszynisty okrętowego I klasy na warunkach określonych odpowiednio w § 13 ust. 2 i w § 13 ust. 3.

3. Podoficerowie i marynarze Marynarki Wojen-

nej i Wojsk Ochrony Pogranicza specjalności mechanicznej nie wymienieni w ust. 2 mogą uzyskać stopień maszynisty okrętowego III klasy, jeżeli odpowiadają warunkom określonym w § 13 ust. 1 pkt 4 i 5; praktykę pływania nabytą w specjalności mechanicznej na okrętach wojennych w kampanii lub na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza zalicza się w całości do praktyki pływania wymaganej do uzyskania tego stopnia.

§ 28. 1. Jeżeli okres praktyki nabytej na okrętach wojennych lub na okrętach służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza jest dłuższy od okresu tego rodzaju praktyki wymaganej do uzyskania określonego stopnia oficerskiego w myśl § 26 i 27, pozostałą praktykę zalicza się na poczet dodatkowej praktyki na stopień następny, jeżeli do jego uzyskania tego rodzaju praktyka jest wymagana.

2. Jeżeli okres praktyki wymienionej w ust. 1 jest krótszy od okresu tego rodzaju praktyki wymaganej do uzyskania pierwszego stopnia oficerskiego, praktykę tę należy uzupełnić odpowiednią praktyką na statkach objętych niniejszym rozporządzeniem.

§ 29. 1. Do praktyki pływania wymaganej do uzyskania poszczególnych stopni oficerskich w służbie pokładowej i mechanicznej może być zaliczona:

1) w pełnej ilości praktyka pływania na odpowiednich stanowiskach i w odpowiedniej specjalności na statkach objętych rozporządzeniem powołanym w § 16 oraz na statkach rybackich,

2) samodzielna praktyka w pilotowaniu statków oraz zatrudnienie w stoczniach na statkach na stanowiskach odpowiadających stanowiskom istniejącym na statkach znajdujących się w eksploatacji — na warunkach ustalonych w § 59 rozporządzenia powołanego w § 16.

2. Przy zbiegu praktyk zastępczych przewidzianych w ust. 1 pkt 2 i w § 9 ust. 1 i 2 (pływanie w żegludzie śródlądowej) zaliczeniu na określony stopień podlega tylko jedna z tych praktyk; kumulacja praktyk zastępczych jest niedopuszczalna.

§ 30. Stanowiska oficerskie na statkach w żegludzie krajowej mogą zajmować osoby posiadające stopnie oficerskie określone w rozporządzeniu powołanym w § 16 na następujących zasadach:

1) uprawnienia kapitana żeglugi przybrzeżnej przysługują porucznikowi żeglugi wielkiej,

2) uprawnienia porucznika żeglugi przybrzeżnej przysługują porucznikowi żeglugi małej, jeżeli posiada co najmniej 18-miesięczną praktykę pływania na stanowiskach oficerskich w służbie pokładowej,

3) uprawnienia maszynisty okrętowego I klasy przysługują oficerowi mechanikowi okrętowemu II klasy,

4) uprawnienia maszynisty okrętowego II klasy przysługują oficerowi mechanikowi okrętowemu III klasy,

5) uprawnienia maszynisty okrętowego III klasy przysługują oficerowi mechanikowi okrętowemu IV klasy.

§ 31. Na statkach, których urządzenia do manewrowania silnikiem głównym znajdują się w sterowni, osoby posiadające:

1) dyplom oficera służby pokładowej i

2) dyplom oficera służby mechanicznej lub świadectwo marynarza służby mechanicznej, które uprawniają do zajmowania na tych statkach stanowisk: kierownika statku i kierownika maszyn,

mogą równocześnie pełnić funkcje przywiązane do tych dwóch stanowisk, jeżeli przepisy ustalające skład załogi to przewidują.

§ 32. Na wniosek armatora za zgodą dyrektora urzędu morskiego mogą być zatrudniane na statkach w charakterze oficerów na stanowiskach nie wymienionych w niniejszym rozporządzeniu osoby posiadające specjalne kwalifikacje zawodowe, a w szczególności kwalifikacje w zakresie obsługi maszyn i urządzeń, które nie służą do napędu statku, lecz są związane z jego przeznaczeniem.

Rozdział 2.

Przepisy szczególne dla marynarzy.

§ 33. 1. Obywatele polscy i cudzoziemcy, mający prawo stałego pobytu w Polsce, posiadający zagraniczne świadectwa marynarskie mogą na ich podstawie za zezwoleniem dyrektora urzędu morskiego uzyskać odpowiednie świadectwa polskie, przewidziane niniejszym rozporządzeniem. Od cudzoziemców wymaga się uprzedniego złożenia egzaminu sprawdzającego znajomość języka polskiego i polskich przepisów obowiązujących w zakresie wykonywania czynności służbowych na polskich statkach morskich w żegludzie krajowej.

2. Jeżeli kwalifikacje stwierdzone świadectwem zagranicznym nie odpowiadają ściśle kwalifikacjom stwierdzanym odpowiednim świadectwem przewidzianym niniejszym rozporządzeniem, uzyskanie świadectwa polskiego może być uzależnione od spełnienia dodatkowych warunków ustalanych każdorazowo w zezwoleniu.

3. Cudzoziemcy, mający prawo stałego pobytu w Polsce, a nie posiadający zagranicznych świadectw marynarskich, mogą za zezwoleniem dyrektora urzędu morskiego uzyskać stopnie marynarskie na warunkach ustalonych w niniejszym rozporządzeniu dla obywateli polskich.

§ 34. Absolwenci technikum żeglugi śródlądowej w specjalności służby:

1) pokładowej, posiadający 18-miesięczną praktykę pływania w służbie pokładowej na statkach morskich — otrzymują stopień starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej; do wymaganej praktyki pływania może być zaliczone pływanie na statkach w żegludzie śródlądowej w ilości nie większej niż 9 miesięcy,

2) mechanicznej, posiadający 12-miesięczną praktykę pływania w dziale służby mechanicznej na statkach — otrzymują stopień motorzysty okrętowego lub smarownika okrętowego w zależności od rodzaju posiadanej praktyki; 6 miesięcy wymaganej praktyki może być zastąpione praktyką warsztatową przy budowie, naprawie lub obsłudze maszyn i kotłów okrętowych albo praktyką w szkolnych warsztatach mechanicznych ukończonego technikum.

§ 35. Podoficerowie i marynarze rezerwy służby pokładowej i mechanicznej Marynarki Wojennej i służby morskiej Wojsk Ochrony Pogranicza mogą uzyskać odpowiednie stopnie marynarskie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, jeżeli spełnią warunki przewidziane odpowiednio do uzyskania tych stopni w § 19 i § 22 rozporządzenia, z tym że:

1) całą praktykę pływania nabytą na odpowiednich stanowiskach i w odpowiedniej specjalności na okrętach Marynarki Wojennej w kampanii lub na

okrętach Wojsk Ochrony Pogranicza zalicza się na poczet praktyki pływania wymaganej w rozporządzeniu do uzyskania tych stopni i stopni je poprzedzających,

2) osoby, które ukończyły młodszy kurs w odpowiedniej specjalności:

a) zwolnione są od obowiązku złożenia egzaminu wymagane do uzyskania stopnia starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej i stopnia palacza okrętowego,

b) mogą uzyskać stopień młodszego motorzysty okrętowego bez spełnienia warunków określonych w § 22 ust. 3,

3) osoby, które ukończyły podoficerski kurs w odpowiedniej specjalności, zwolnione są od obowiązku złożenia egzaminu wymaganego do uzyskania stopnia bosmana, smarownika okrętowego i motorzysty okrętowego.

§ 36. 1. Świadectwa marynarskie stwierdzające kwalifikacje wymagane — w myśl rozporządzenia powołanego w § 16 — do zajmowania stanowisk w służbach pokładowej i mechanicznej oraz świadectwa rybackie wymagane do zajmowania stanowisk na polskich morskich statkach rybackich uznawane są za odpowiadające im świadectwa marynarskie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu.

2. Osoby posiadające stopnie marynarskie w służbie pokładowej i mechanicznej, wymagane do zajmowania stanowisk na statkach żeglugi śródlądowej, mogą uzyskać odpowiednie stopnie marynarskie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, z wyjątkiem stopnia starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej, przy zaliczeniu całej posiadanej praktyki pływania, nabytej na odpowiednich stanowiskach — w służbie:

1) pokładowej — w stosunku 2 miesiące posiadanej praktyki za 1 miesiąc praktyki wymaganej,

2) mechanicznej — w stosunku 1 miesiąc posiadanej praktyki za 1 miesiąc praktyki wymaganej

oraz po złożeniu odpowiedniego egzaminu, jeżeli jest on wymagany; pozostała wymagana na określony stopień praktyka pływania powinna być odbyta na statkach objętych niniejszym rozporządzeniem.

3. Osobom zatrudnionym w stoczniach na statkach na stanowiskach marynarskich odpowiadających stanowiskom istniejącym na statkach znajdujących się w eksploatacji zalicza się do praktyki pływania wymaganej do uzyskania poszczególnych stopni marynarskich:

1) w służbie pokładowej — okres faktycznego pływania w podróży próbnych i bezpośredniego przygotowania do tych podróży,

2) w służbie mechanicznej i elektrycznej — cały okres zatrudnienia przy właściwym montażu siłowni i urządzeń elektrycznych na statkach oraz okres pływania w podróży próbnych i prób na uwięzi; zaliczenie to następuje w stosunku 1 miesiąc pływania w podróży próbnej lub zatrudnienia za 1 miesiąc wymaganej praktyki pływania, lecz nie może przekraczać połowy praktyki pływania wymaganej do uzyskania określonego stopnia.

4. Przy zbiegu praktyk zastępczych przewidzianych w ust. 3 pkt 1 i § 19 ust. 7 zaliczeniu na określony stopień podlega tylko jedna z tych praktyk; kumulacja praktyk zastępczych jest niedopuszczalna.

§ 37. Na wniosek armatora za zgodą dyrektora urzędu morskiego mogą być zatrudnione na statkach

w charakterze marynarzy na stanowiskach nie wymienionych w niniejszym rozporządzeniu osoby posiadające specjalne kwalifikacje zawodowe, a w szczególności kwalifikacje w zakresie obsługi maszyn i urządzeń, które nie służą do napędu statku, lecz są związane z jego przeznaczeniem.

DZIAŁ V.

Dyplomy, świadectwa, egzaminy.

§ 38. 1. Uzyskanie stopnia oficerskiego potwierdza się dyplomem, a stopnia marynarskiego — świadectwem.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy pierwszego stopnia marynarskiego w każdej specjalności w służbach pokładowej, mechanicznej i administracyjno-gospodarczej.

3. Wzory dyplomów i świadectw ustala Minister Żeglugi.

4. Dyplomy i świadectwa wydają dyrektorzy urzędów morskich.

§ 39. 1. Programy kursów i egzaminów oraz regulamin egzaminów ustala Minister Żeglugi.

2. Ustalenia przewidziane w ust. 1 dotyczące oficerów dokonywane są w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

§ 40. 1. Komisje egzaminacyjne powołuje Minister Żeglugi, określając w szczególności ich skład, siedzibę oraz — w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac — zasady wynagradzania za udział w pracach tych komisji.

2. Minister Żeglugi może upoważnić dyrektorów urzędów morskich do ustalania składu komisji egzaminacyjnych dla marynarzy.

3. W skład komisji egzaminacyjnych wchodzi również przedstawiciele Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców oraz przedstawiciele Marynarki Wojennej.

4. Za przeprowadzenie egzaminu pobiera się opłaty, których wysokość określi Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Finansów.

DZIAŁ VI.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 41. 1. Dyplomy wydane na podstawie rozporządzenia Ministra Żeglugi z dnia 16 listopada 1951 r. w sprawie kwalifikacji personelu kierowniczego na polskich morskich statkach handlowych w żegludzie portowej i osłoniętej (Dz. U. Nr 66, poz. 463) zachowują swoją ważność, a posiadacze tych dyplomów nabywają uprawnienia ustalone dla odpowiednich stopni przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, z tym że stopień szypra żeglugi portowej II klasy odpowiada stopniowi porucznika żeglugi portowej, a stopień szypra żeglugi osłoniętej II klasy — stopniowi porucznika żeglugi przybrzeżnej. Na wniosek osób zainteresowanych dyplomy te mogą być zamienione na odpowiednie dyplomy przewidziane niniejszym rozporządzeniem.

2. Osoby, które posiadają dyplom:

1) szypra żeglugi portowej I klasy, uzyskany na podstawie rozporządzenia powołanego w ust. 1, i dodatkową 12-miesięczną praktykę pływania na stanowiskach oficerskich w służbie pokładowej — otrzymują dyplom porucznika żeglugi przybrzeżnej,

2) szypra żeglugi osłoniętej I klasy, uzyskany na

podstawie rozporządzenia powołanego w ust. 1, i dodatkową 12-miesięczną praktykę pływania na stanowiskach oficerskich w służbie pokładowej — po złożeniu egzaminu uzupełniającego otrzymują dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej.

3. Osoby posiadające dyplomy wymienione w ust. 2, które nie posiadają dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania, mogą nabyć lub uzupełnić tę praktykę na stanowiskach, do których zajmowania uprawniały ich posiadane dyplomy.

§ 42. 1. Osoby zatrudnione w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na statkach żeglugi krajowej na stanowiskach marynarskich, do których zajmowania wymaga się posiadania określonego stopnia marynarskiego, mogą uzyskać świadectwo stwierdzające przyznanie tego stopnia bez egzaminu pod warunkiem, że posiadają co najmniej 12-miesięczną praktykę pływania na tym stanowisku nabytą przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do stopnia starszego marynarza żeglugi przybrzeżnej.

3. Świadectwa palaczy wydane dotychczas przez urzędy morskie, a w szczególności świadectwa wydane na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 czerwca 1923 r. w przedmiocie egzaminowania obsługujących kotły parowe (Dz. U. Nr 61, poz. 454), podlegają wymianie na odpowiednie świadectwa przewidziane niniejszym rozporządzeniem.

§ 43. W wypadkach szczególnie uzasadnionych dyrektor urzędu morskiego może wyrazić zgodę na uzyskanie określonego stopnia oficerskiego lub marynarskiego przez osobę, której wykształcenie ogólne lub zawodowe albo praktyka warsztatowa i stoczniowa lub praktyka pływania nie odpowiadają ściśle wymaganiom określonym dla uzyskania tego stopnia, jeżeli okres posiadanej praktyki pływania nie jest krótszy niż wymagany do uzyskania tego stopnia w niniejszym rozporządzeniu.

§ 44. 1. W wypadkach uzasadnionych względami konieczności eksploatacyjnej dyrektor urzędu morskiego może na wniosek armatora:

1) wydać oficerowi lub marynarzowi na czas określony zezwolenie uprawniające do zajmowania stanowiska wyższego niż to, do którego uprawnia posiadany przez niego dyplom lub świadectwo, pod warunkiem zachowania niezbędnych wymagań bezpieczeństwa żeglugi,

2) udzielić zezwolenia na obsadzenie załogą o kwalifikacjach określonych w niniejszym rozporządzeniu statku przekraczającego rejon żeglugi przybrzeżnej, pod warunkiem że:

a) statek posiada do tego odpowiednie uprawnienia żeglugowe, a warunki żeglugi na akwenach, w których statek się znajdzie, nie różnią się w sposób istotny od warunków istniejących w żegludze przybrzeżnej,

b) załoga statku posiada kwalifikacje wymagane w niniejszym rozporządzeniu dla żeglugi przybrzeżnej.

2. Zezwolenia wymienione w ust. 1 pkt 2 mogą być wydawane dla całej załogi lub dla poszczególnych jej członków.

§ 45. 1. Osoby zatrudnione w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na statkach morskich w żegludze krajowej, a nie posiadające umiejętności pływania, powinny uzyskać tę umiejętność w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Warunek posiadania umiejętności pływania nie dotyczy osób zatrudnionych na statkach morskich, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia ukończyły 40 lat życia.

§ 46. Warunek posiadania świadectwa dojrzałości, przewidziany w § 9 ust. 3 pkt 2 i § 13 ust. 3 pkt 2, nie dotyczy osób zatrudnionych na statkach morskich w żegludze krajowej, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia ukończyły 40 lat życia.

§ 47. Traci moc rozporządzenie Ministra Żeglugi z dnia 16 listopada 1951 r. w sprawie kwalifikacji personelu kierowniczego na polskich morskich statkach handlowych w żegludze portowej i osłoniętej (Dz. U. Nr 66, poz. 463).

§ 48. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Minister Żeglugi: J. Burakiewicz

153

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 17 lipca 1967 r.

w sprawie zmiany fundatora oraz zwolnień od obowiązku wynikającego z umów o stypendium fundowane.

(Monitor Polski z dnia 1 sierpnia 1967 r. Nr 43, poz. 210)

Na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1965 r. Nr 16, poz. 114) oraz § 15 ust. 2 oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1964 r. w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych (Dz. U. z 1966 r. Nr 21, poz. 139) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zmiana fundatora może nastąpić na podstawie porozumienia między jednostką fundującą stypendium a jednostką przejmującą prawa i obowiązki fundatora oraz stypendystą.

2. Porozumienie powinno również rozstrzygać sprawę zwrotu dotychczasowemu fundatorowi w całości lub w części wypłaconych kwot stypendium fundowanego przez jednostkę, która przejmuje prawa i obowiązki fundatora, lub też zwolnienia od zwrotu tych kwot.

§ 2. 1. Jednostka, która ma siedzibę w mieście wyłączonym z województwa, może przejąć prawa i obowiązki fundatora tylko wtedy, gdy dotychczasowy fundator ma siedzibę również w takim mieście.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy wypadków, w których prawa i obowiązki fundatora przejmuje jednostka,

mająca siedzibę w mieście wyłączonym z województwa, jeżeli stypendysta ma być zatrudniony w zakładzie pracy położonym poza miastem wyłączonym z województwa.

3. W stosunku do stypendysty objętego przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48) prawa i obowiązki fundatora może przejąć tylko jednostka objęta planem rozdziału stypendiów fundowanych, planem umów przedwstępnych bądź planem rozdziału skierowań do pracy.

§ 3. Fundator obowiązany jest wyrazić zgodę na przejęcie jego praw i obowiązków przez inną jednostkę (§ 1) w następujących wypadkach:

1) niemożności wykonywania przez stypendystę pracy w zakładzie dotychczasowego fundatora z powodu złego stanu zdrowia stwierdzonego zaświadczeniem lekarskim wydanym przez zakład społeczny służby zdrowia;

2) wykonywania przez współmałżonka stypendysty pracy na podstawie umowy o stypendium fundowane w miejscowości, z której czas dojazdu publicznymi środkami lokomocji do siedziby zakładu pracy fundatora i z powrotem przekracza dwie godziny;

3) posiadania przez współmałżonka stypendysty mieszkania w miejscowości, określonej w pkt 2, w której ma siedzibę zakład pracy fundujący stypendium współmałżonkowi, albo zapewnienia mieszkania współmałżonkowi w takiej miejscowości przez zakład pracy, z którym zawarł on umowę o stypendium fundowane, w szczególności przez skierowanie do spółdzielni mieszkaniowej lub przez udzielenie pożyczki na opłacenie części wkładu mieszkaniowego; przepis ten należy stosować również w wypadku, gdy stypendysta posiada mieszkanie w siedzibie fundatora lub ma zapewnione mieszkanie przez fundatora; posiadanie lub zapewnienie mieszkania powinno być stwierdzone odpowiednim zaświadczeniem (administracji domu, zarządu spółdzielni, prezydium gromadzkiej rady narodowej, fundatora);

4) niemożności zatrudnienia zgodnie z kwalifikacjami współmałżonka stypendysty w miejscowości, w której zakład pracy fundatora ma swoją siedzibę, lub w miejscowości, z której czas dojazdu publicznymi środkami lokomocji do siedziby zakładu pracy fundatora i z powrotem nie przekracza dwóch godzin, jeżeli współmałżonek stypendysty jest zatrudniony zgodnie z kwalifikacjami w innej miejscowości; niemożność zatrudnienia zgodnie z kwalifikacjami powinna być stwierdzona zaświadczeniem właściwego organu;

5) zatrudnienia zgodnie z kwalifikacjami współmałżonka stypendysty w miejscowości określonej w pkt 2, w której jest zameldowany na pobyt stały i posiada mieszkanie — stwierdzonego zaświadczeniem właściwego organu;

6) konieczności sprawowania przez stypendystę osobistej opieki nad członkiem rodziny będącym inwalidą I lub II grupy albo pobierającym rentę starczą, jeżeli członek rodziny pozostaje we wspólnym ze stypendystą gospodarstwie domowym i zamieszkuje w miejscowości określonej w pkt 2 oraz jeżeli stypendysta nie ma możliwości prowadzenia wspólnego gospodarstwa z członkiem rodziny w siedzibie zakładu pracy fundatora.

§ 4. 1. W razie niewyrażenia zgody przez fundatora na przejęcie jego praw i obowiązków przez in-

ną jednostkę lub w razie niemożności znalezienia jednostki, która przejęłaby prawa i obowiązki fundatora, stypendysta może zwrócić się do jednostki nadrzędnej nad fundatorem.

2. Przewodniczący prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) jest jednostką nadrzędną w wypadku, gdy stypendium zostało ufundowane przez organ (wydział) prezydium rady narodowej bądź przez jednostkę mu podległą.

§ 5. 1. Jednostka nadrzędna nad fundatorem (§ 4) może wyrazić zgodę na zmianę fundatora bądź skierować stypendystę — za jego zgodą — do innego odpowiedniego zakładu pracy, który przejmie prawa i obowiązki fundatora. Jednostka nadrzędna rozstrzyga także sprawy określone w § 1 ust. 2.

2. Jeżeli zmiana fundatora nie jest możliwa, jednostka nadrzędna w wypadkach określonych w § 3 może zwolnić stypendystę od obowiązku odpracowania i zwrotu pobranego stypendium.

3. Decyzja jednostki nadrzędnej jest ostateczna.

§ 6. 1. Jeżeli okoliczności określone w § 3 powstaną w czasie studiów, stypendysta obowiązany jest zawiadomić o nich fundatora w terminie dwóch miesięcy od dnia powstania tych okoliczności. Fundator może w porozumieniu ze szkołą wyższą cofnąć dalszą wypłatę stypendium fundowanego.

2. Jeżeli stypendysta nie dopełnił obowiązku przewidzianego w ust. 1, można w wypadkach określonych w § 3 pkt 2—6 odmówić zgody na zmianę fundatora i zwolnienia od obowiązku odpracowania lub zwrotu pobranego stypendium.

§ 7. 1. W razie powołania stypendysty na stanowisko pracownika naukowo-dydaktycznego w szkole wyższej, fundator zwalnia go od obowiązku odpracowania i zwrotu pobranego stypendium, jeżeli powołanie na takie stanowisko nastąpiło za zgodą fundatora, a w razie niewyrażenia zgody przez fundatora — za zgodą jednostki nadrzędnej.

2. W razie rozwiązania umowy o pracę (ust. 1) przed upływem okresu odpowiadającego okresowi, który stypendysta powinien przepracować u fundatora, obowiązany on jest resztę tego okresu odpracować u fundatora lub zwrócić część pobranego stypendium, proporcjonalną do okresu nie przepracowanego w szkole wyższej i u fundatora.

3. O wypadkach określonych w ust. 2 szkoła wyższa zawiadamia niezwłocznie fundatora, a w odniesieniu do absolwentów podlegających przepisom ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych — również właściwego pełnomocnika Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac do spraw zatrudniania absolwentów szkół wyższych.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do osób przyjętych na asystenckie studia przygotowawcze.

§ 8. W razie wyrażenia zgody na zmianę fundatora lub zwolnienia od obowiązku odpracowania i zwrotu pobranego stypendium fundowanego w odniesieniu do stypendystów podlegających przepisom ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych, fundator lub jednostka nadrzędna powinna zawiadomić:

1) pełnomocnika określonego w § 7 ust. 3, działającego przy uczelni, której stypendysta jest studentem lub absolwentem, jeżeli chodzi o osoby, które nie podjęły jeszcze pracy u fundatora,

2) wydział zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) właściwej ze względu na siedzibę fundatora oraz siedzibę zakładu pracy, który przejął prawa i obowiązki fundatora, jeżeli chodzi o stypendystę-pracownika.

§ 9. Stypendysta podlegający przepisom ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych, który uzyskał zwolnienie od wykonania obowiązku wynikającego z umowy o stypen-

dium fundowane zgodnie z przepisami § 5, obowiązany jest w celu wykonania obowiązku wynikającego z tej ustawy zgłosić się w ciągu 14 dni do właściwego pełnomocnika (§ 8 pkt 1) lub wydziału zatrudnienia (§ 8 pkt 2) dla uzyskania skierowania do innego zakładu pracy albo zwolnienia od obowiązku wynikającego z ustawy.

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

154

ZARZĄDZENIE MINISTRA HANDLU ZAGRANICZNEGO

z dnia 27 czerwca 1967 r.

w sprawie zaliczenia urzędów celnych do klas.

(*Monitor Polski z dnia 5 sierpnia 1967 r. Nr 44, poz. 215*)

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 39) oraz § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 1966 r. w sprawie uposażenia funkcjonariuszy administracji celnej (Dz. U. Nr 35, poz. 210) zarządza się, co następuje:

§ 1. Do klas wskazanych w tabeli stanowisk, kwalifikacji i uposażeń zasadniczych funkcjonariuszy urzędów celnych, stanowiącej załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 1966 r. w sprawie uposażenia funkcjonariuszy administracji celnej (Dz. U. Nr 35, poz. 210), zalicza się:

1) Urzędy Celne w Chałupkach, Cieszynie, Gdańsku, Gdyni, Gdyni-Poczta, Katowicach, Krakowie, Kuźnicy (woj. białostockie), Łodzi, Łysej Polanie,

Małaszewiczach, Poznaniu, Rzepinie, Szczecinie-Port, Warszawie-Kolejowy, Warszawie-Poczta, Warszawie-Port Lotniczy, Wrocławiu, Zebrzydowicach, Zgorzelcu i Żurawicy — do klasy I,

2) Urzędy Celne w Bydgoszczy, Głuchołazach, Kielcach, Kudowie-Zdroju, Lublinie, Międzylesiu, Muszynie, Olsztynie, Tuplicach i Wałbrzychu — do klasy II.

§ 2. Traci moc zarządzenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 19 maja 1965 r. w sprawie zaliczenia urzędów celnych do klas (*Monitor Polski Nr 30, poz. 167*).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia.
Minister Handlu Zagranicznego: w z. *F. Modrzewski*

155

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 28 lipca 1967 r.

w sprawie wypłaty rent niektórym rencistom zatrudnionym w urzędach pocztowo-telekomunikacyjnych.

(*Monitor Polski z dnia 5 sierpnia 1967 r. Nr 44, poz. 219*)

Na podstawie § 3b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 1958 r. w sprawie zawieszania prawa do renty oraz zasad wypłacania inwalidzkiej renty wyrównawczej (Dz. U. z 1958 r. Nr 26, poz. 111, z 1962 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 43, poz. 205, z 1965 r. Nr 26, poz. 174 oraz z 1966 r. Nr 29, poz. 176) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rencistom posiadającym kwalifikacje przewidziane dla pracowników służby pocztowo-telekomunikacyjnej, zatrudnionym w urzędach pocztowo-telekomunikacyjnych przy obsłudze interesantów oraz na stanowiskach telefonistek i telegrafistek, nie zawieszają się prawa do renty mimo osiągnięcia zarobków wyższych niż określone w § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 1958 r. w sprawie zawieszania prawa do renty oraz zasad wypłacania inwalidzkiej renty wyrównawczej (Dz. U. z 1958 r. Nr 26, poz. 111, z 1962 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 43, poz. 205, z 1965 r. Nr 26, poz. 174 oraz z 1966 r. Nr 29, poz. 176), zwanego dalej „rozporządzeniem”, jeżeli:

1) zatrudnienie wykonywane jest:

a) w okresie występowania w urzędach pocztowo-

-telekomunikacyjnych okresowych spiętrzeń prac, spowodowanych świętami, albo

b) w urzędach pocztowo-telekomunikacyjnych położonych w miejscowościach turystyczno-wypoczynkowych i uzdrowiskach oraz na szlakach turystycznych w okresie nasilenia pracy w tych urzędach spowodowanego sezonem,

2) łączny okres zatrudnienia rencisty nie przekracza 4 miesięcy w danym roku kalendarzowym,

3) rencista poza zarobkiem z tytułu zatrudnienia, o którym wyżej mowa, nie osiąga innych zarobków lub dochodów z innych źródeł powodujących zawieszenie prawa do renty w myśl przepisów rozporządzenia; jeżeli zarobki lub dochody rencistów osiągnięte z innych źródeł powodują wypłacanie renty w kwocie zmniejszonej, rentę wypłaca się w tej kwocie.

§ 2. Wykaz urzędów pocztowo-telekomunikacyjnych objętych przepisem § 1 oraz okresy, w których w urzędach tych mogą być zatrudnieni renciści na zasadach określonych w tym przepisie, ustalają dla podległych urzędów dyrekcje okręgowe poczty i te-

lekomunikacji w uzgodnieniu z właściwymi oddziałami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 3. Warunkiem wypłacania renty przez organ rentowy rencistom, o których mowa w § 1, jest przedstawienie zaświadczenia urzędu pocztowo-telekomunikacyjnego zatrudniającego rencistę, stwierdzającego:

1) że rencista posiada kwalifikację przewidziane dla pracownika służby pocztowo-telekomunikacyjnej i jest zatrudniony na jednym ze stanowisk wymienionych w § 1,

2) na jaki okres zawarta została z rencistą umowa o pracę.

§ 4. 1. Jeżeli zatrudnienie rencisty w urzędzie

pocztowo-telekomunikacyjnym z zarobkiem przekraczającym kwotę określoną w § 2 ust. 2 rozporządzenia trwało w danym roku kalendarzowym dłużej niż 4 miesiące, prawo do renty ulega zawieszeniu od najbliższego terminu płatności renty, przypadającego po upływie tego okresu.

2. Urząd pocztowo-telekomunikacyjny zatrudniający rencistę obowiązany jest powiadomić organ wypłacający rentę o fakcie przedłużenia umowy o pracę z rencistą ponad okres wskazany w ust. 1.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1967 r.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

156

PISMO OKÓLNE Nr 54 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 9 sierpnia 1967 r.

w sprawie zapewnienia ciągłości pracy pracownikom dojeżdżającym do pracy w razie podjęcia pracy w pobliżu miejsca zamieszkania.

(*Monitor Polski z dnia 11 sierpnia 1967 r. Nr 45, poz. 230*)

Rozwój przemysłu i usług w wielu miejscowościach kraju, w szczególności w związku z deglomeracją przemysłu, stwarza coraz większe możliwości zatrudnienia pracowników miejscowych, pracujących dotychczas w innych miejscowościach i dojeżdżających do pracy, często na znaczne odległości. Korzystne dla gospodarki narodowej, jak i dla pracowników poczynania, zmierzające do zatrudniania miejscowej siły roboczej, napotykają m. in. przeszkody związane z utratą ciągłości pracy przez pracowników, którzy w celu zmiany miejsca pracy rozwiązują dotychczasowe umowy o pracę w drodze wypowiedzenia. W celu usunięcia tych przeszkód zaleca się, co następuje:

1. W razie zgłoszenia przez pracownika dojeżdżającego do pracy wniosku o zwolnienie go z pracy w celu podjęcia pracy w miejscu zamieszkania lub w jego pobliżu kierownicy zakładów pracy powinni uwzględniać te wypadki i nie stawiać przeszkód w rozwiązaniu umowy o pracę na podstawie porozumienia stron, w terminie wspólnie ustalonym, który na życzenie pracownika nie powinien przekraczać okresu wypowiedzenia umowy o pracę. Rozwiązanie

umowy w tym trybie zapewni pracownikowi zachowanie ciągłości pracy w zakresie uprawnień do urlopu i do świadczeń z ubezpieczenia rodzinnego, jeżeli podejmie nową pracę w ciągu trzech miesięcy od ustania poprzedniego zatrudnienia. Pracownik zachowuje prawo do nie wykorzystanego urlopu w dotychczasowym zakładzie pracy.

2. Rozwiązanie umowy o pracę w sposób określony w ust. 1 należy uzależnić od przedstawienia przez pracownika zaświadczenia zakładu pracy, położonego w miejscu zamieszkania pracownika lub w pobliżu tej miejscowości, stwierdzającego gotowość niezwłocznego przyjęcia pracownika do pracy po rozwiązaniu przez niego dotychczasowego stosunku pracy. Zaświadczenie to powinno być potwierdzone przez organ zatrudnienia.

3. W zaświadczeniu, stwierdzającym rozwiązanie umowy o pracę na podstawie porozumienia stron, zakład pracy zwalniający pracownika powinien określić zakład pracy, w którym pracownik ma podjąć pracę.

Prezes Rady Ministrów: *w z. P. Jaroszewicz*

157

**WYJAŚNIENIE Nr 2
KOMITETU PRACY I PŁAC**

z dnia 17 kwietnia 1967 r.

w sprawie wynagradzania pracowników umysłowych zatrudnionych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych oraz w zjednoczeniach (jednostkach równorzędnych) grupujących państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlano-montażowe.

(*Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 18 lipca 1967 r. Nr 3, poz. 6*)

W związku z zapytaniem w sprawie interpretacji niektórych postanowień uchwał Rady Ministrów:

— nr 130 z dnia 4 maja 1964 r. w sprawie premiovania pracowników umysłowych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (*Monitor Polski z 1967 r. Nr 21, poz. 99*),

— nr 132 z dnia 4 maja 1964 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w zjed-

noczeniach (jednostkach równorzędnych) grupujących państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlano-montażowe (*Monitor Polski z 1967 r. Nr 21, poz. 100*),

Komitet Pracy i Płac na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1960 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Komitetu Pracy i Płac oraz zakresu współpracy Komitetu z innymi organami administracji

państwowej (Dz. U. Nr 23, poz. 133) — wyjaśnia, co następuje:

1. Postanowienia uchwały nr 132 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. dotyczą wyłącznie pracowników central zjednoczeń (jednostek równorzędnych); nie dotyczą zatem przedsiębiorstw wielozakładowych (zjednoczonych zakładów) i przedsiębiorstw przemysłowych wielobranżowych — o których mowa w § 3 ust. 2 i 3 uchwały nr 383 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1966 r. w sprawie zasad organizacji i funkcjonowania zjednoczeń przemysłowych (Monitor Polski Nr 69, poz. 327).

2. Przewidziane w uchwale nr 132 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. zasady wynagradzania dyrektorów i zastępców dyrektorów zjednoczeń mają zastosowanie do naczelnych dyrektorów i zastępców naczelnych dyrektorów zjednoczeń.

3. Zadaniem, którego wykonanie oblicza się łącznie w sposób narastający od początku do końca roku kalendarzowego jako podstawowy warunek wypłaty premii jest osiągnięcie wyniku ekonomicznego w formie:

— wskaźnika finansowego obowiązującego dla kierownictwa w danym przedsiębiorstwie lub zjednoczeniu (§ 4 ust. 1 uchwały nr 130 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. oraz § 7 ust. 1 zał. nr 3 do uchwały nr 132 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r.),

— wskaźnika z zakresu kosztów produkcji — dla pracowników komórek ruchu przedsiębiorstwa (§ 11 ust. 3 uchwały nr 130 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r.).

W związku z tym — w razie obniżenia lub nieprzyznania premii w poprzednim kwartale (kwartałach) z powodu niespełnienia w/w warunków — premie mogą być przyznane w wypadku osiągnięcia w następnych kwartałach wyniku ekonomicznego w rachunku narastającym w stopniu uzasadniającym przyznanie premii.

4. Zadania z zakresu kooperacji przemysłowej i rytmiczności produkcji, których wykonanie stanowi częściowy warunek wypłaty premii za zadania stanowiące podstawę naliczania premii — rozliczane są w sposób narastający w przekroju poszczególnych kwartałów tzn. jako zadanie:

— drugiego miesiąca przyjmuje się zadania ustalone łącznie na I i II miesiąc kwartału,

— trzeciego miesiąca przyjmuje się zadania ustalone na dany kwartał.

Oznacza to, że:

— w razie zmniejszenia premii przypadającej za jakiegokolwiek miesiąc kwartału, obniża się o kwotę stanowiącą to zmniejszenie fundusz premiiowego danego kwartału, przy czym uruchomienie tak obniżonego funduszu premiiowego uzależnia się od wykonania zadań z zakresu kooperacji lub rytmiczności, ustalonych na dany kwartał,

— nie ma możliwości wypłaty kwot potrąconych za niewykonanie zadań z zakresu kooperacji i rytmiczności w poszczególnych miesiącach kwartału.

5. Zmniejszenie potrąceń, o których mowa:

— w § 12 ust. 1 pkt 4 uchwały nr 130 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r.

— w § 11 ust. 3 pkt 4 załącznika nr 3 do uchwały nr 132 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. może mieć miejsce:

a) przy premiach za zadania ustalone na poziomie planowanym, przy ich wykonaniu w stopniu nie niższym niż 95%,

b) przy premiach za zadania ponadplanowe, przy ich wykonaniu w każdym stopniu.

6. Wielkość średniej dobowej produkcji, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 9 uchwały nr 130 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. — ustalonej na miesiąc styczeń, porównuje się do ustalonej średniej dobowej produkcji z miesiąca grudnia poprzedniego roku, a w następnych miesiącach do średniej dobowej produkcji z miesiąca poprzedniego, bez jakichkolwiek przerw przy przechodzeniu z kwartału na kwartał i z roku na rok.

7. Dla ustalenia wysokości funduszu premiiowego, należy stosować następującą kolejność dokonywania obliczeń:

1) określenie stopnia wykonania zadań stanowiących podstawę naliczenia premii przez poszczególne komórki organizacyjne (grupy pracowników), na które fundusz premiiowy jest dzielony,

2) obliczenie wysokości funduszu premiiowego dla poszczególnych komórek organizacyjnych (grup pracowników) w zależności od stopnia wykonania zadań, o których mowa w pkt 1,

3) ustalenie dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymienionych w § 12 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 130 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. oraz w § 11 ust. 3 pkt 1 załącznika nr 3 do uchwały nr 132 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r.:

a) potrąceń premii obliczonej za zadania stanowiące podstawę premiiowania (pkt 1 i 2) — w razie niewykonania zadań z zakresu kooperacji lub rytmiczności,

b) zmniejszonych potrąceń premii z tytułu niepełnego wykonania zadań stanowiących podstawę premiiowania oraz obliczenie funduszu na premie dodatkowe — w razie pełnego wykonania zadań z zakresu kooperacji lub rytmiczności produkcji (przy braku potrąceń w poszczególnych miesiącach kwartału),

4) ostateczne obliczenie wysokości funduszu premiiowego w/g jego części i podziału na poszczególne komórki organizacyjne w zależności od kształtowania się wyniku ekonomicznego, z uwzględnieniem obliczeń dokonanych zgodnie z pkt 1—3.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: A. Burski

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Kopernika 36/40

WARUNKI PRENUMERATY:

Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe, listonosze oraz Oddziały i Delegatury „Ruch”. Można również dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch”. Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa — przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-98; konto PKO Nr 1-6-100024.

Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabywać w Punkcie Wysokom Prasy Archiwalnej „Ruch” Warszawa, ul. Nowogrodzka 15/17, konto PKO Nr 114-6-700044 VII O/M Warszawa.